

Wójt Gminy Sieradz

**ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ
I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY SIERADZ
PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO**

Sieradz 2014 r.

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE
2. ZAKRES OPRACOWANIA
3. METODOLOGIA WYKONYWANIA PROGNOZY
4. CHARAKTERYSTYKA DOTYCHCZASOWEGO SPOSOBU ZAGOSPODAROWANIA I UŻYTKOWANIA GMINY I MIASTA UMIEJÓW - NAJWAŻNIEJSZE FUNKCJE EZGOGENICZNE I ENDOGENICZNE.
5. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTU STUUDIUM.
 - a) rzeźba i ukształtowanie powierzchni
 - b) budowa geologiczna i zasoby surowcowe
 - c) zasoby wód powierzchniowych i podziemnych,
 - d) warunki glebowe
 - e) warunki klimatyczne
 - f) szata roślinna
 - g) ochrona przyrody
6. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM.
7. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEJ POLITYKI PRZESTRZENNEJ OKRESLONEJ W STUDIUM
8. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA STUDIUM I SPOSOBY ICH UWZGLĘDNIENIA W STUDIUM.
9. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO.
10. ODDZIAŁYWANIE TRANSGRNICZNE
11. PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ SŁUŻĄCYCH OGRANICZANIU, ZAPOBIEGANIU NEGATYWNYM ODDZIAŁYWANIOM NA ŚRODOWISKO W ZWIĄZKU Z REALIZACJĄ PROJEKTOWANEGO STUDIUM.
12. ANALIZA ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W STUDIUM;
13. METODY ANALIZY REALIZACJI STUDIUM
14. WNIOSKI KOŃCOWE
15. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

BIBLIOGRAFIA

1. WPROWADZENIE

Niniejsze opracowanie obejmuje prognozę oddziaływania na środowisko dotyczącą projektu „Zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Sieradz w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko”.

Obecna zmiana studium jest sporządzana w oparciu o Uchwałę Nr XLVII/208/2010 Rady Gminy Sieradz z dnia 29 października 2010 r w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Sieradz w jej granicach administracyjnych wraz z prognozą oddziaływania na środowisko. Prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest wykonywana w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. W procesie planowania przestrzennego, już na etapie sporządzania studium, poszczególnym obszarom przypisuje się konkretne funkcje i przeznaczenie. Należy zatem dokonać oceny, czy wprowadzenie w życie zapisów studium nie spowoduje ujemnych skutków dla środowiska przyrodniczego oraz czy zachowane zostaną podstawowe zasady ekorozwoju, w tym zrównoważonego rozwoju gospodarczego, zapewniające zachowanie podstawowych wartości środowiska.

Zgodnie z art. 46 pkt 1 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymaga m.in. projekt studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko wynika z art. 51 ust 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 z późniejszymi zmianami).

Wójt Gminy Sieradz zgodnie z art. 53 ustawy, uzgodnił z właściwymi organami stopień szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko.

Po zaopiniowaniu projektu prognozy, jest ona wykładana do publicznego wglądu na okres 30 dni.

Wnioski płynące z prognozy mogą wpłynąć na decyzje Rady Gminy Sieradz w sprawie uchwalenia studium(...)

2. ZAKRES OPRACOWANIA

Prognoza do projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Sieradz, obejmuje kompleksową ocenę jej warunków biotycznych i abiotycznych środowiska przyrodniczego. Uwzględnia aktualny stan środowiska i jego odporność na zmiany antropogeniczne. Uwzględnia oddziaływanie na środowisko dotychczasowego sposobu zagospodarowania i użytkowania terenu. Prognoza określa wpływ i zakres potencjalnych zmian w środowisku oraz wpływ na warunki życia mieszkańców, wywołane realizacją ustaleń polityki przestrzennej zapisanej w studium. Przedstawia rozwiązania eliminujące lub ograniczające negatywne wpływy na środowisko, spowodowane realizacją ustaleń zawartych w studium.

Wymagania stawiane prognozie zawarte są w art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Ust.2 tego artykułu ustala, że prognoza powinna zawierać:

- informacje o wartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;

Prognoza winna określać, analizować i oceniać:

- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,

- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
 - różnorodność biologiczną,
 - ludzi,
 - zwierzęta,
 - rośliny,
 - wodę,
 - powietrze,
 - powierzchnię ziemi,
 - krajobraz,
 - klimat,
 - zasoby naturalne,
 - zabytki,
 - dobra materialne– z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Prognoza winna przedstawiać:

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu, a także cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo też wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Przepisy ustawy nie ustalają obowiązku, a tym samym nie określają wymagań odnoszących się do opracowania graficznej części prognozy.

Przepisy ustawy nakładają obowiązek wystąpienia do organów właściwych do opiniowania prognozy do studium o określenie zakresu i stopnia szczegółowości tego dokumentu.

Ostatecznie zakres prognozy został określony przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sieradzu.

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko jest ściśle powiązana z projektem ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Sieradz stanowiącym jego drugą edycję. Studium wykorzystuje przyjęte przez Radę Gminy Sieradz plan rozwoju lokalnego, gminny program ochrony środowiska, gminny plan gospodarki odpadami, oraz gminny program gospodarki ściekowej. W ramach dokumentów o skali regionalnej odnoszących się do obszaru Gminy Sieradz – studium uwzględnia plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego, wojewódzki program ochrony zabytków, wojewódzki i powiatowy program ochrony środowiska oraz gminny program gospodarki odpadami, a także inne dokumenty.

3. METODOLOGIA WYKONANIA PROGNOZY

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz treścią pism przekazanych przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska i Państwowego Powiatowego Inspektora

Sanitarnego przyjęto układ treści prognozy odpowiadający zapisom art. 51 ust.1 ustawy.

W trakcie opracowywania prognozy zostały przeanalizowane zapisy aktualnie opracowanego projektu zmiany Studium oraz zapisy podstawowych dokumentów pozostających w ścisłym związku ze Studium. Przy sporządzaniu niniejszej prognozy wykorzystywano metody studialne oraz własne obserwacje i wyniki inwentaryzacji terenowych obszaru gminy.

W możliwie szerokim zakresie uwzględnione zostały wnioski złożone do studium przez zainteresowane podmioty gospodarcze oraz osoby fizyczne, dla których ustalone zostały wcześniej różne funkcje terenów. Uwzględnione zostały wnioski dotyczące polityki przestrzennej jakie przedstawił Wójt Gminy Sieradz tj. organ sporządzający projekt zmiany studium.

Celem przeprowadzonej analizy była ocena potencjalnego oddziaływania na środowisko nowych zadań ujętych w studium. Nie oceniano w prognozie funkcjonujących już przedsięwzięć, dla których stosowne procedury zostały przeprowadzone wcześniej czyli na etapie przygotowywania ich realizacji.

W pierwszej części prognozy przytoczono informacje wynikające z „Uwarunkowań rozwoju przestrzennego” odnoszące się do oceny stanu środowiska dla poszczególnych jego elementów. Nie powtórzono całości opisów, które są zawarte w tekście studium, a ograniczono się wyłącznie do najważniejszych informacji o podstawowych elementach środowiska, których jakość może mieć wpływ na ustalenia studium.

Zostały wyszczególnione i opisane tereny, na których mogą być lokalizowane przedsięwzięcia zaliczone do mogących zarówno zawsze jak i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. W szczególności ustosunkowano się do obecnego stanu środowiska, na którym inwestycje te będą realizowane i do ich przewidywanego oddziaływania.

W kolejnej części prognozy zawarto wykaz dostrzeżonych problemów, istotnych z punktu widzenia realizacji projektowanego studium. Wyartykułowane zostały cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu ponadlokalnym, których realizacja ma zastosowanie w gminie Sieradz.

Przeanalizowane zostały skutki środowiskowe dla następujących elementów: powietrza i klimatu, wody, bioróżnorodności, fauny i flory, powierzchni ziemi i gleby, krajobrazu, dziedzictwa kulturowego (w tym zabytków) oraz zdrowia ludzi. Ustalono czy występuje jakiegokolwiek oddziaływanie pomiędzy przewidywaną w studium inwestycją a elementami środowiska. Określono czy oddziaływanie to może być negatywne, pozytywne czy obojętne lub jednocześnie mieć wpływ pozytywny i negatywny. Ze względu na brak szczegółów co do sposobu realizacji poszczególnych zadań, w prognozie zidentyfikowano tylko kierunki tych oddziaływań.

Trudnością w sporządzaniu prognozy jest ogólny charakter ustaleń projektu studium i częste delegacje do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gdzie należy doprecyzować sposoby działań, a dla których studium służy do badania ogólnej zgodności w zakresie przeznaczenia terenu. Niektóre sformułowania zawarte w niniejszej prognozie mają charakter warunkowy i mogą być zmienne w zależności od terminów i warunków realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych.

4. CHARAKTERYSTYKA DOTYCHCZASOWEGO SPOSÓB ZAGOSPODAROWANIA I UŻYTKOWANIA GMINY SIERADZ . NAJWAŻNIEJSZE FUNKCJE EGZOGENICZNE I ENDOGENICZNE

Gmina Sieradz położona jest w zachodniej części woj. łódzkiego, w powiecie sieradzkim. Jej powierzchnia wynosi 182 km², co stanowi oko o 12% powierzchni powiatu.

Od północy graniczy z gminą Warta, od wschodu z gminami Zduńska Wola i Zapolice, od południa z gminami Burzenin i Brzeźnio, a od zachodu z gminą Wróblew. Na obszarze gminy rozciąga się rozległa dolina rzeki Warty.

Według podziału fizyczno-geograficznego Kondrackiego teren gminy znajduje się w prowincji Nizin śródkowopolskich (318) obejmując jej trzy mezoregiony:

- Wysoczyznę Łaską (318.19) na północnym-wschodzie gminy,
- Kotlinę Sieradzką (318.18) w centralnym pasie,
- Wysoczyzę Łłoczewską (318.22) na południowym-zachodzie gminy.

Strukturę przestrzenną gminy Sieradz tworzą tereny otwarte, na które składają się użytki rolne, tereny leśne i zadrzewienia śródpolne, tereny zieleni urządzonej, tereny wód otwartych oraz tereny zainwestowane obejmujące zabudowę zagrodową, jednorodzinną, produkcyjno-usługową i tereny

komunikacji.

Przez teren gminy będą cztery drogi krajowe w tym droga szybkiego Ruchu S-8, droga krajowa nr 12, 14 oraz 83

Znaczącą rolę odgrywają drogi wojewódzkie nr 479 i 480. Ze wschodu na zachód przez teren gminy przebiega linia kolejowa relacji Łódź – Kalisz.

W zakresie sieci gazowych o znaczeniu regionalnym przez gminę przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia DN 250 relacji Łódź - Sieradz.

Na terenie gminy Sieradz brak jest ponadlokalnych obiektów i urządzeń związanych z zaopatrzeniem w wodę oraz służących gospodarce ściekowej. Brak tu obiektów związanych z gospodarką odpadami.

Brak jest istotnych dla rozwoju gminy zasobów surowcowych.

W krajowym i regionalnym systemie obszarów objętych ochroną na podstawie przepisów o ochronie przyrody w gminie Sieradz znajduje się:

- fragment obszaru specjalnej ochrony ptaków PLB100002 Zbiornik Jeziorsko. Na terenie gminy Sieradz obszar Natura 2000 zajmuje powierzchnię ok. 7,3 km²
- fragment Parku Krajobrazowego Międzyrzecza Warty i Widawki;
- fragment Nadwarciańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu,

Poza tym na terenie gminy ochronie prawnej podlega:

- leśny rezerwat przyrody „Półboru”;
- trzy użytki ekologiczne;
- 58 pomników przyrody.

Zgodnie z obowiązującym planem zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego na terenie gminy Sieradz nie zaprojektowano nowych, wielkoobszarowych form ochrony przyrody. Propozycje takie są zawarte w planie ochrony Parku Krajobrazowego Międzyrzecza Warty i Widawki.

Gmina Sieradz objęta jest „Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” opublikowanym w roku 2011.

W oparciu o w/w dokument na terenie gminy określonych zostało 10 jednolitych części wód powierzchniowych (rzecznych) oraz 3 jednolite części wód podziemnych.

Poza obszarami i obiektami wymienionymi w ustawie o ochronie przyrody na terenie gminy Sieradz położony jest zbiornik wód podziemnych GZWP 312.

Istnieją tu lokalne korytarze ekologiczne takie jak dolina Warty, Żeglina oraz Myi.

5. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO STUDIUM.

5.1. Ukształtowanie i rzeźba terenu

Gmina Sieradz położona jest na pograniczu trzech jednostek morfologicznych: Kotliny Sieradzkiej i Wysoczyzny Łódzkiej, a część południowo – wschodnia w granicach Wysoczyzny Łaskiej. Wszystkie te mezoregiony wchodzących w skład Niziny Południowowielkopolskiej (podział fizjograficzny wg J. Kondrackiego).

Łagodna, równinna powierzchnia terenu gminy jest urozmaicona poprzez doliny rzeczne, a zwłaszcza tarasy rzeki Warty.

Na południu gminy rozciąga się strefa wzgórz i pagórków, które osiągają w rejonie Bogumiłowa i Okręglicy ponad 160,0 m n.p.m.

Ważnym elementem krajobrazowym jest szeroka dolina rzeki Warty z dopływami, zwłaszcza Żeglina. Cały obszar nosi cechy denudacji peryglacialnej.

Najwyżej położone tereny znajdują się w południowej części gminy i osiągają rzędne ok. 180,0 – 185,0 m n.p.m. a najniższe w części północnej i w dolinie Warty i Żeglina osiągając wartości ok. 125,0 – 130,0 m n.p.m.

Współczesna powierzchnia gminy ukształtowana została w czasie zlodowacenia warciańskiego. Pozostałością działalności glacialnej i fluwioglacialnej są pagórki wyraźnie zaznaczające się w rejonie Bogumiłowa, Okręglicy i Kłocka.

Wysoczyzna Łaska wyróżnia się trzema poziomami, na których występują niecki denudacyjne o różnym kształcie i wielkości. Niecki zazwyczaj mają wyloty na niższym poziomie wysoczyznowym, niekiedy są wtórnie rozcięte i włączają się w sieć dolin cieków stałych lub okresowych. W wyniku deglacjacji arealnej wytworzyły się tutaj pagóry kemowe i stoliwa kemowe osiągające wysokość 190 m. n.p.m., poroździelane obniżeniami wytopiskowymi po bryłach martwego lodu.

Dno doliny Warty, należące do Kotliny Sieradzkiej, ma szerokość około 6 km. W czasie zlodowaceń północnopolskich wytworzyły się tu dwa poziomy taras nadzalewowych. Sieć dolinna zaczęła formować się podczas zlodowacenia Warty. Doliny Warty nawiązują do czwartorzędowych form kopalnych. Młode formy dolinne wykształciły się na skutek intensywnych procesów erozyjnych u schyłku zlodowaceń północnopolskich i w holocenie. Bardzo młodymi formami są doliny cieków stałych i okresowych, mają one początek w zagłębieniach wytopiskowych po bryłach martwego lodu.

Wysoczyzna Złoczewska jest równiną morenową położoną w międzyrzeczu górnego biegu Warty i Proсны. Wzdłuż południkowego wododziału tych rzek występują tu góry-świadki kemów i moren czołowych (do 206 m n.p.m.) z okresu zlodowacenia warciańskiego. Gleby regionu to głównie bielicoziemy i gleby rdzawe. Wysoczyzna Złoczewska ma mieszany charakter rolniczo-leśny.

Rzeźba charakteryzowanego terenu, uformowana w wyniku różnorodnych procesów glacialnych i peryglacialnych zlodowacenia środkowopolskiego, wykazuje dość duże zróżnicowanie. Większość terenu stanowi zdenudowana wysoczyzna polodowcowa rozcięta południkowo przez rozległą dolinę Warty oraz równoleżnikowo przez dolinę rzeki Żeglina.

Gmina Sieradz ma korzystną płasko-równinną rzeźbę terenu.

Pod względem geologicznym obszar gminy Sieradz położony jest w zachodniej części Synklinorium Szczecińsko -Łódzko - Miechowskiego wypełnionego utworami czwartorzędowymi. Utwory czwartorzędowe pokrywające prawie całą powierzchnię gminy związane są głównie z akumulacją z okresu zlodowacenia środkowopolskiego stadiału Warty oraz z holocenem.

5.2. Budowa geologiczna

Gmina Sieradz położona jest w obrębie Niecki Łódzkiej wchodzącej w skład większej struktury synkinalnej zwanej Niecką Szczecińsko – Miechowską wypełnionej osadami węglanowymi należącymi do kredy górnej, które bezpośrednio przykryte są osadami czwartorzędu lokalnie trzeciorzędu.

Utwory kredy górnej – wykształcone są w facji węglanowej. Są to wapienie, margle, wapienie margliste, opoki, kreda. Strop osadów kredowych występuje na głębokości od ok. 10,0 - 40,0 m ppt w północnej, wschodniej i południowej części gminy do ponad 60,0 m w części południowo – zachodniej i zachodniej gminy (studnia w m. Jezioro i Bogumiłów). Rzędne stropu utworów kredowych kształtują się w zakresie ok. 90,0 – ok. 145,0 m n.p.m. Utwory kredy górnej na terenie gminy do głębokości ok. 140,0 m nie zostały przewiercone.

Utwory trzeciorzędowe występują lokalnie, w postaci nieregularnych płatów wypełniających zagłębienia powierzchni mezozoicznej. Wierceniami geologicznymi trzeciorzęd stwierdzono jedynie w zachodniej i południowo – wschodniej części gminy. Osady te wykształcone są w postaci ilów z wkładkami mułków, piasków i węgla brunatnych. Utwory te nawiercono w zachodniej części gminy w m. Chwałupia Mała i Kłocko. Strop tych utworów występuje na głębokości ok. 30,0 – 40,0 m ppt tj. na rzędnej ok. 95,0 – 115,0 m n.p.m.

Utwory czwartorzędowe występują na całym rozpatrywanym terenie tworząc pokrywę miąższości od około 10,0 m do ponad 60,0 m. Reprezentowane są przez piasek różnoziarnisty, żwir, pospółkę, glinę i pył.

Osady piaszczysto – żwirowe występują w stropie czwartorzędu prawie na całym terenie gminy osiągając miąższości od ok. 2,0 m do ponad 50,0 m. Pod piaskami i żwirami występuje kompleks glin, lokalnie pyłów o zróżnicowanej miąższości dochodzącej do ponad 20,0 m. Gliny lokalnie podścielone są małej miąższości osadami piaszczystymi zalegającymi bezpośrednio na utworach kredy górnej lub trzeciorzędzie.

5.3 Surowce mineralne

Kopaliny

Wykonane dotąd prace dokumentacyjne, rozpoznające jakość oraz zasoby surowców mineralnych terenu gminy, wskazują iż rozwój bazy kopalin na terenie gminy Sieradz jest w ostatnim okresie dość dobrze rozwinięty.

Na terenie gminy udokumentowano 10 złóż, których zasoby obejmują kopaliny naturalne.

Wg „Bilansu zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce” wg stanu na 31.12.2013 r. łącznie, udokumentowane zasoby wynoszą 11 909,25 tys.ton.

Na terenie gminy brak jest punktów nielegalnej, niekoncesjonowanej eksploatacji kopalin. Nieliczne, istniejące niegdyś odkrywki, z których wydobywano kopalinę - głównie piasek, do celów budownictwa lokalnego, są obecnie zrehabilitowane bądź uległy samoistnej rekultywacji.

Obecny rozwój działalności eksploatacyjnej (kopalin) na terenie gminy jest niewielki

Perspektywy udokumentowania nowych złóż kruszywa naturalnego występują niemal na całym obszarze gminy, gdyż warstwę przypowierzchniową stanowią utwory piaszczyste.

Możliwość powiększenia bazy zasobowej kopalin użytecznych istnieje również w okolicy złóż udokumentowanych, gdyż te obejmują zazwyczaj jedynie fragmenty form morfologicznych zbudowanych z utworów mogących stanowić kopalinę użyteczną.

5.4. Gleby

Na terenie gminy dominują gleby średniej i słabej jakości, zaliczane do IV - VI klasy bonitacyjnej. Jest to uwarunkowane polodowcowym pochodzeniem większości gleb. Są to gleby piaszczyste o niskiej żyzności.

Pod względem typologicznym przeważają gleby bielcowe i brunatne wylugowane.

Najlepsze z nich zaliczane są do III klasy bonitacyjnej (sporadycznie do II) tworzą kompleks pszenno-dobry oraz żytnio-pszenno, lokalnie pszenno-bardzo dobry.

Większe kompleksy tych gleb występują w północno-zachodniej (rejon Biskupice-Charłupia Mała), południowo-zachodniej (rejon Dąbrowa Wielka) i południowo-wschodniej (rejon Stawiszcz-Grabowiec) części gminy.

Gleby średniej jakości IVa i IVb klasy bonitacyjnej zaliczane są do kompleksu żytniego dobrego. Występują głównie w sąsiedztwie gleb najlepszych. Większe kompleksy tych gleb znajdują się w rejonie wsi Charłupia Mała, Kłocko, Dąbrowa Wielka, Sokółów, Podłęże, Mnichów. W południowej i częściowo wschodniej części gminy gleby są słabsze V, VI klasy bonitacyjnej zaliczane do kompleksu żytniego słabego i bardzo słabego.

Gleby hydrogeniczne (w tym gleby pochodzenia organicznego) do których zaliczamy torfy, mursze, czarne ziemie i mady występują głównie w dolinie Warty, w lokalnych zagłębieniach oraz wzdłuż małych cieków.

5.5. Wody powierzchniowe i podziemne

Jednolite części wód powierzchniowych

Zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną (RDW), "Dorzecze" oznacza obszar lądu, z którego cały spływ powierzchniowy jest odprowadzany przez system strumieni, rzek, jezior do morza poprzez pojedyncze ujście cieków, estuarium lub deltę.

"Zlewnia" oznacza obszar lądu, z którego cały spływ powierzchniowy jest odprowadzany poprzez system strumieni, rzek i jezior, do określonego punktu w biegu cieków (zwykle do jeziora lub zbiegu rzek).

Wg powyższych definicji, dorzecze posiada Odra, natomiast Warta jest zlewnią Odry.

Na podstawie ustawy Prawo wodne (Dz.U. nr 115 z 2001 r. poz. 1229 z późniejszymi zmianami) wydane zostało rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie przebiegu granic obszarów dorzeczy i regionów wodnych (Dz.U. nr 126 z 2006 r. poz. 878), w którym zlewnie poszczególnych rzek, przyporządkowano regionom wodnym. Zlewnia Warty przyporządkowana została do Regionu Wodnego Warty. Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu działa na obszarze Regionu Wodnego Warty.

Ramowa Dyrektywa Wodna (RDW) z dnia 23 października 2000r. wprowadza nowatorskie podejście do zarządzania zasobami wodnymi. Kluczowymi celami ustalonymi przez Dyrektywę są:

- ochrona i przeciwdziałanie zanieczyszczeniu wszystkich rodzajów wód
- współpraca między krajami dzielącymi wspólne dorzecza
- osiągnięcie, przez wprowadzenie odpowiednich planów gospodarowania i, jeżeli zachodzi konieczność programów naprawczych, dobrego stanu wód do roku 2015
- zapewnienie aktywnego udziału społeczeństwa w działaniach związanych z zarządzaniem gospodarką wodną.

Jednym z zasadniczych narzędzi służących do osiągnięcia tych celów jest monitoring, który ma dostarczyć wiedzy niezbędnej do planowania w gospodarowaniu wodami i podejmowania działań na rzecz ochrony wód i poprawy ich stanu.

W Polsce monitoring jakości wód powierzchniowych prowadzony jest w oparciu o przepisy ustawy Prawo wodne z dnia 18 lipca 2001 roku, która to ustawa transponuje do prawodawstwa polskiego zapisy Ramowej Dyrektywy Wodnej.

Zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną zostały wyznaczone Jednolite części wód (JCW), która definiuje je jako: oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych taki jak: jezioro, zbiornik, strumień, rzeka lub kanał, część strumienia, rzeki lub kanału, wody przejściowe lub pas wód przybrzeżnych. Podstawowym dokumentem planistycznym w zakresie gospodarowania wodami jest Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza. Plan jest podsumowaniem każdego z 6 letnich cykli planistycznych wymaganych Dyrektywą 2000/60/WE tzw. Ramową Dyrektywą Wodną (2003-2009; 2009-2015; 2015-2021; 2021-2027) i stanowić powinien podstawę podejmowania wszelkich decyzji mających wpływ na stan zasobów wodnych i zasady gospodarowania nimi w przyszłości. Zawiera elementy wymienione w art. 114 Prawa wodnego tj.:

- ogólny opis cech charakterystycznych obszaru dorzecza, obejmujący wykaz jednolitych części wód powierzchniowych, wraz z podaniem ich typów i ustalonych warunków referencyjnych oraz wykaz jednolitych części wód podziemnych,
- podsumowanie identyfikacji znaczących oddziaływań antropogenicznych i oceny ich wpływu na stan wód powierzchniowych i podziemnych,
- rejestr wykazów obszarów chronionych wraz z ich graficznym przedstawieniem,
- mapę sieci monitoringu, wraz z prezentacją programów monitoringowych,
- ustalenie celów środowiskowych dla jednolitych części wód i obszarów chronionych,
- podsumowanie wyników analizy ekonomicznej związanej z korzystaniem z wód,
- podsumowanie działań zawartych w programie wodno-środowiskowym kraju, z uwzględnieniem sposobów osiągania ustanawianych celów środowiskowych,
- wykaz innych szczegółowych programów i planów gospodarowania dla obszaru dorzecza dotyczących zlewni, sektorów gospodarki, problemów lub typów wód, wraz z omówieniem zawartości tych programów i planów,
- podsumowanie działań zastosowanych w celu informowania społeczeństwa i konsultacji publicznych, opis wyników i dokonanych na tej podstawie zmian w planie,
- wykaz organów właściwych w sprawach gospodarowania wodami dla obszaru dorzecza,
- informację o sposobach i procedurach pozyskiwania informacji i dokumentacji źródłowej wykorzystanej do sporządzenia planu oraz informacji o spodziewanych wynikach realizacji planu.

Jednolita część wód (JCW) jest podstawową jednostką gospodarki wodnej (łącznie z ochroną środowiska) w myśl polskiego prawa wodnego. Jednolita część wód jest pojęciem obejmującym zarówno zbiorniki wód stojących, jak i cieków, a także przybrzeżne fragmenty wód morskich i wody podziemne.

Gmina Sieradz objęta jest Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry opublikowanym w roku 2011 r.

Podział na JCWP naturalne i silnie zmienione lub sztuczne znajduje swoje odzwierciedlenie w klasyfikacji jakości wód – dla naturalnych części wód wyznacza się ich stan ekologiczny podczas gdy dla silnie zmienionych (np. w znacznym stopniu uregulowanych lub przekształconych w zbiornik zaporowy) i sztucznych części wód – potencjał ekologiczny.

W oparciu o w/w dokument na terenie gminy określonych zostało 10 jednolitych części wód powierzchniowych (rzecznych) oraz 3 jednolite części wód podziemnych.

Prognoza oddziaływania na środowisko

lp	Nr JCWP	Nazwa JCWP	Cieki wchodzące w skład JCWP	Europejski kod JCWP rzeki	Typ JCWP	Status	Ocena Stanu	Ocena Ryzyka Nieosiągnięcia Celów Środowiskowych
1.	350	Dopływ Inczewa z	Dopływ Inczewa, Mazur z	PLRW60001718 31549	Potok nizinny piaszczysty (17)	naturalna	dobry	niezagrożona
2.	119	Dopływ Piasków z	Dopływ Piasków z	PLRW60001718 3114	Potok nizinny piaszczysty (17)	naturalna	dobry	niezagrożona
3.	349	Dopływ Sędzic z	Dopływ z Sędzic	PLRW60001718 31529	Potok nizinny piaszczysty (17)	naturalna	dobry	niezagrożona
4.	121	Myja	Dopływ spod Oraczewa z Dopływ Gęsiny z Dopływ Próchna z Mieszna z Myja	PLRW60001718 3149	Potok nizinny piaszczysty (17)	naturalna	umiarkowane	niezagrożona
5.	351	Niniwka	Dopływ Czartek z Niniwka	PLRW60001718 31729	Potok nizinny piaszczysty (17)	naturalna	dobry	niezagrożona
6.	505	Pichna do Urszulinki	Dopływ w Przywidzu z Dopływ z Dybowa z Dopływ z Ochraniewa z Pichna z Pichna z Szadkowicka z Urszulinka	PLRW60001718 317889	Potok nizinny piaszczysty (17)	silnie zmieniona	zły	zagrożona
7.	613	Warta od Widawki do Żeglina	Warta	PLRW60001918 3119	Rzeka nizinna piaszczysto-gliniasta (19)	naturalna	zły	zagrożona
8.	614	Warta od Wierznicy do Widawki	Warta	PLRW60001918 1999	Rzeka nizinna piaszczysto-gliniasta (19)	naturalna	zły	zagrożona
9.	615	Warta od Żeglina do wpływu do Zbiornika do Jeziorsko	Warta	PLRW60001918 3159	Rzeka nizinna piaszczysto-gliniasta (19)	naturalna	zły	zagrożona
10.	120	Żeglina	Dopływ spod Będkowa w Dopływ w Olszakach z Dopływ z Ostrowa z Dopływ z Sokołowa z Kobylanka z Żeglina	PLRW60001718 3129	Potok nizinny piaszczysty (17)	silnie zmieniona	słaby	zagrożona

Przez obszar gminy przebiegają działy wodne III-go rzędu: Żeglina-Myja i Niniwka-Widawka. Sieć rzeczna gminy tworzą rzeki: Warta, Żeglina, Myja, Niniwka i Kobylanka oraz mniejsze cieki.

Główną rzeką gminy jest Warta. Przepływa przez jej teren szeroką, wyrównaną doliną z południowego - wschodu na północny - zachód. Na tym odcinku rzeka meandruje tworząc liczne starorzecza i zakola. Jej długość w granicach gminy wynosi około 16 km, koryto jest uregulowane, a jego szerokość waha się od 50 do 150 m.

Żeglina posiada swoje źródła poza granicami gminy. Stanowi lewobrzeżny dopływ Warty i płynie na terenie gminy 11-kilometrowym odcinkiem. Od Dębołęki koryto rzeki jest uregulowane. Jego szerokość jest zróżnicowana i zamyka się w przedziale od 5 do 10 m. W ujściowym odcinku Żeglina płynie po terasie zalewowej Warty.

Myja jest rzeką przepływającą przez północno - zachodnie tereny gminy. Stanowi lewobrzeżny dopływ Warty. Podobnie jak Żeglina, ma ona swoje źródła poza granicami gminy. Szeroko jej koryta nie przekracza 10 m.

Kobylanka, jest prawostronnym dopływem Żegliny. W melioracjach jest kwalifikowana jako ciek podstawowy, który spełnia rolę kanału przerzutowego wód z rzeki Warty do Żegliny w okresach niskich stanów wody.

Rzeka Niniwka, podobnie jak Kobylanka, ma uregulowane koryto tylko na pewnych odcinkach i stanowi prawobrzeżny dopływ Warty.

Wody podziemne

Jednolite części wód podziemnych

Zgodnie z definicją podaną w Ramowej Dyrektywie Wodnej, jednolite części wód podziemnych - obejmują te wody podziemne, które występują w warstwach wodonośnych o porowatości i przepuszczalności, umożliwiających pobór znaczący w zaopatrzeniu ludności w wodę lub przepływ o natężeniu znaczącym dla kształtowania pożądanego stanu wód powierzchniowych i ekosystemów lądowych.

Wydzielenie jednolitych części wód podziemnych i przeprowadzenie wstępnej oceny ich stanu zostało dokonane w 2004 r. przez państwowy Instytut Geologiczny w konsultacji z RZGW, GIOŚ i Biurem Gospodarki Wodnej. Zidentyfikowanie JCWPd i wstępna ocena ich stanu w ramach charakterystyk obszaru dorzecza dokonane zostały dla potrzeb opracowania pierwszego planu gospodarowania wodami w dorzeczach.

W granicach gminy położone są fragmenty trzech JCWPd o następujących Europejskich kodach JCWPd: PLGW650077, PLGW650078 i PLGW650079.

Wg informacji dotyczącej jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) zamieszczonych w charakterystyce geologicznej i hydrogeologicznej Państwowej Służby Hydrogeologicznej -

- w granicach JCWPd nr 79 głębokość występowania wód słodkich określona została na ok. 1000 m.
- w granicach JCWPd nr 78 głębokość występowania wód słodkich określona została na ok. 200 m.
- w granicach JCWPd nr 77 występowania wód słodkich określona została na ok. 570 m.

Według podziału regionalnego wód podziemnych Polski obszar gminy znajduje się w obrębie łódzkiego VII regionu hydrogeologicznego. Na jej terenie występują dwa poziomy wodonośne: główny - kredowy oraz czwartorzędowy.

Podstawowy użytkowy poziom wodonośny gminy stanowią wody kredowe utrzymujące się w marglach i wapieniach kredowych. Warstwa wodonośna zalega na zróżnicowanej głębokości, a zwierciadło wody ma charakter napięty. Zasilanie warstwy wodonośnej odbywa się poprzez utwory czwartorzędowe. Odpływ następuje ku dolinie Warty.

Poziom wód górno kredowych należy do Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP Sieradz 312). Zbiornik ten

zajmuje powierzchnię 78 km².

Czwartorzędowe piętro wodonośne występuje prawie na całym omawianym obszarze z wyjątkiem wschodniej części skał mezozoicznych kredy w okolicach Mnichowa. Poziom wód czwartorzędowych występuje w utworach piaszczysto - żwirowych, zalegających w warstwie przypowierzchniowej lub w soczewkach piaszczystych w glinach zwałowych.

Zanieczyszczenie wód podziemnych

Wody podziemne ulegają degradacji spowodowanej w znacznej mierze działalnością człowieka. Ochrona wód podziemnych winna polegać na stałej kontroli jakości i ilości pobieranej wody m.in. poprzez monitoring wód polegający na prowadzeniu pomiarów i obserwacji ilości i jakości.

Na największe zanieczyszczenie narażone są wody występujące w warstwie przypowierzchniowej czwartorzędu.

Wpływ na to mają m.in.:

- ścieki bytowo - gospodarcze na terenach pozbawionych kanalizacji,
 - stosowanie nawozów mineralnych i chemicznych ochrony roślin,
 - gnojowica,
 - „dzikie” wysypiska odpadów,
 - odprowadzanie do gruntu ścieków bytowo – gospodarczych,
- emisje zanieczyszczeń gazowych i pyłowych przenikające do gruntu wraz z opadami atmosferycznymi,

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych

Południowa część gminy wraz z m. Sieradz wchodzi w zasięg Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 312 pod nazwą Zbiornik Sieradz związanego z utworami kredy górnej.

Dla GZWP nr 312 nie została jeszcze opracowana dokumentacja hydrogeologiczna określająca warunki hydrogeologiczne, w której mogą zostać zweryfikowane jego granice.

Piętro wodonośne kredy górnej w tym rejonie występuje na głębokości od ok. 10,0 m do ponad 60,0 m pod przykryciem zarówno utworami słabo przepuszczalnymi (gliny) jak i przepuszczalnymi (osady piaszczyste)

5.6 Warunki klimatyczne

Obszar gminy znajduje się pod wpływem klimatu umiarkowanego z pewnym wpływem klimatu kontynentalnego. Według E. Romera teren gminy Poddębice należy do klimatu Wielkich Dolin. Charakteryzuje go zmienność stanów pogody występująca dzięki napływowi oceanicznych mas powietrza.

Długość okresu wegetacyjnego wynosi od 210 do 217 dni.

Amplituda średnich temperatur rocznych na terenie gminy wynosi 20,7 °C. Średnia temperatura najcieplejszego miesiąca czyli lipca wynosi 18,2 °C, a najzimniejszego stycznia -2,5 °C. Czas zalegania pokrywy śnieżnej wynosi 38-60 dni. Najniższe średnie temperatury występują w miesiącach XII-III, a najwyższe średnie temperatury notowane są w miesiącach V-VIII. Późne przymrozki występują jeszcze w drugiej połowie maja, a wczesne – w drugiej połowie października.

Średnie roczne temperatury powietrza w gminie kształtują się w granicach 7,6-8,0°C.

Roczna amplituda temperatury wynosi około 15,5°C. Średnia temperatura stycznia wynosi 2°C, natomiast lipca 17,5°C.

Średnia roczna liczba dni z przymrozkiem wynosi 118, co odpowiada ogólnie panującym warunkom w Polsce Środkowej.

Wysokość opadu atmosferycznego, parowanie z powierzchni gruntu, retencja wody w glebie i jej dynamika w ciągu roku łącznie z wilgotnością powietrza, wpływają istotnie na występowanie i rozwój roślin.

Średni roczny opad wynosi 556 mm. Maksimum opadowe przypada na miesiąc lipiec, w którym spada ponad 17% całorocznej sumy opadów, zaś minimum odnotowane jest w styczniu. Zachmurzenie w ciągu roku jest zmienne i waha się od 50% we wrześniu do 80% w grudniu. Łącznie w ciągu roku notowane jest około 60 dni pogodnych oraz 110 dni pochmurnych. Okres wegetacyjny trwa od początku kwietnia do pierwszych dni listopada – 215 dni.

Na omawianym terenie przeważają wiatry zachodnie, z tym że w zimie zauważa się napływ wiatrów północno-zachodnich. Siła wiatrów jesienią i zimą jest na ogół większa niż latem. Częstość występowania wiatrów jest największa zimą i wiosną i wtedy cechuje je podwyższona prędkość. Średnia roczna prędkość wiatru w ostatnim dziesięcioleciu wynosi około 4 m/s. Okresy ciszy najczęściej występują latem.

5.7 Warunki topoklimatyczne

Warunki klimatyczne występujące na terenie gminy w efekcie nie odbiegają od warunków terenów sąsiadujących, dlatego dla gospodarki gminy znacznie ważniejsze niż warunki klimatyczne mają warunki bioklimatu i mikroklimatu, ponieważ one w znaczący sposób wpływają na warunki życia człowieka.

W ramach niniejszej prognozy wytypowano następujące typy topoklimatu charakterystyczne dla gminy.

- Topoklimat obszarów o ekspozycjach SE, S i SW i nachyleniu powyżej 5% — są to tereny o bardzo dobrych i dobrych warunkach klimatycznych. Charakteryzują się one dobrym nasłonecznieniem, dobrymi warunkami termicznymi, solarnymi, wilgotnościowymi i wentylacyjnymi. Są to tereny korzystne dla wszystkich form zainwestowania oraz dla upraw roślin cechujących się zwiększonymi wymaganiami klimatycznymi;
- Topoklimat obszarów płaskich i o niewielkich nachyleniach — są to tereny o przeciętnych warunkach klimatycznych. Występują tu dobre warunki solarne, wietrzne oraz wilgotnościowe, ale nieco gorsze warunki termiczne z uwagi na okresowe występowanie podwyższonych dobowych amplitud temperatury. Tereny te nadają się dla wszystkich form zainwestowania oraz dla upraw polowych za wyjątkiem roślin niskopiennych, charakteryzujących się małą odpornością na wahania temperatury w przygruntowej warstwie powietrza;
- Topoklimat terasy nadzalewowej rzeki Warty oraz topoklimat terenów płaskich o okresowo wysokim poziomie wód gruntowych — są to tereny o okresowo gorszych warunkach klimatycznych. Warunki solarne są tu właściwe terenom płaskim, okresowo gorsze są warunki wilgotnościowe i większe prawdopodobieństwo występowania lokalnych mgieł. Są to tereny mniej korzystne dla zabudowy mieszkaniowej, bez przeciwwskazań dla obiektów o charakterze usługowym czy składowym, wskazane dla upraw wymagających większych ilości wilgoci i odpornych na wahania temperatury;
- Topoklimat doliny rzeki Warty i pozostałych dolin — są to tereny o niekorzystnych warunkach klimatycznych. Występują tu szczególnie niekorzystne warunki termiczne i wilgotnościowe, z uwagi na bardzo płytkie zaleganie wód gruntowych; występuje duże prawdopodobieństwo powstawania przygruntowych przymrozków oraz inwersji temperatury w obniżeniach, jak również częste zjawisko stagnacji chłodnego i wilgotnego powietrza; w miejscach o słabym przewietrzaniu występują tendencje do częstego zalegania mgieł, tworzenia się zastoisk i mrozowisk. Są to tereny niewskazane dla zabudowy mieszkaniowej oraz dla upraw mało odpornych na przymrozki;
- Topoklimat obszarów leśnych. Kompleksy leśne charakteryzują się swoistymi warunkami klimatycznymi takimi jak niewielkie wahania temperatury, znaczną zacisnością, podwyższoną wilgotnością. Wpływają one korzystnie na klimat terenów przyległych i podnoszą walory zdrowotne. Topoklimat kompleksów leśnych jest bardzo zróżnicowany, jest bowiem uzależniony od rodzaju siedliska.

5.8 Ochrona przyrody

Obszar Natura 2000

Cały obszar PLB100002 Zbiornik Jeziorsko zajmuje powierzchnię 10186.3 ha¹

Na terenie gminy Sieradz obszar Natura 2000 zajmuje powierzchnię ok. 7,3 km²

Głównym elementem ostoi jest zbiornik zaporowy Jeziorsko wraz z przyległym od południa fragmentem doliny Warty oraz doliną Pichny i jej dopływami na odcinku od ujścia do wsi Rudniki, kompleksem stawów rybnych koło Pęczniewa oraz obszarem podmokłych łąk i pastwisk w okolicach wsi Chorażka.

Na terenie gminy Sieradz obszar naturalny obejmuje dolinę Warty poczynając od umownej linii łączącej wieś Sucha ze wsią Dzierlin, a wyznaczającej najdalej na południe wysuniętą granicę obszaru.

¹ Natura 2000 - standardowy formularz danych

Dolina Warty w granicach obszaru Natura 2000, poza terenem tzw. międzywala, zajęta jest głównie przez zmeliorowane rowami łąki i pastwiska. Tylko wewnątrz obwałowań, którymi otoczona jest rzeka, dochodzi do wylewów i lokalnych podtopień.

Rosną tu łożowiska, kępy drzewiastych wierzb, a obszary dawnych łąk i pastwisk nie są użytkowane. W granicach gminy w obszar Natura 2000 nie wchodzi kompleksy leśne, w których prowadzona jest racjonalna gospodarka leśna.

Poza wałami wyjątkowo zdarzają się niewielkie zabagnienia, a na terenach otwartych prowadzi się regularne koszenie lub wypas. Krajobraz doliny urozmaicają starorzecza. W obrębie międzywala istnieją także liczne oczka przylegające bezpośrednio do stopy wału. Widoczne są tu procesy naturalizacji sztucznych wyrobisk, powstałych w okresie międzywojennym w czasie budowy wałów.

Poza obszarem Natura 2000 na terenie gminy Sieradz występują następujące tereny chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody:

1. Rezerwat Przyrody Półboru;
2. Park Krajobrazowy Międzyrzecza Warty i Widawki;
3. Nadwarciański Obszar Chronionego Krajobrazu;
4. Użytki ekologiczne;
5. Pomniki przyrody.

Rezerwat przyrody Półboru - utworzony został Zarządzeniem MLiPD z dnia 24. listopada 1983 roku w sprawie uznania za rezerwat przyrody, uaktualniony Zarządzeniem Dyrektora RDOŚ w Łodzi nr. 38/2010 z dnia 10 czerwca 2010 roku w sprawie uznania za rezerwat przyrody. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie zbiorowisk leśnych dąbrowy świetlistej i fragmentów grądu oraz stanowisk roślin chronionych. Zgodnie z wynikami badań fitosocjologicznych, przeprowadzonych na terenie rezerwatu, poza dąbrową świetlistą wykształcone są tu zbiorowiska grądu typowego i grądu wilgotnego. Do najcenniejszych gatunków flory występujących na terenie rezerwatu zaliczyć należy: pełnik europejski (*Trollius europaeus*), goździk pyszny (*Dianthus superbus*), kokorycz pełna (*Corydalis solida*), okrzyń łąkowy (*Laserpitium pruteniceum*), chaber austriacki (*Centaurea austriaca*), dziurawiec czteroboczny (*Hypochoeris pruteniceum*),

dzwoniecnik wonny (*Adenophora liliifolia*), turzyca cienista (*Carex umbrasa*), turzyca darniowa (*Carex caespitosa*), lilia złotogłów (*Lilium martagon*). Powierzchnia rezerwatu obejmuje powierzchnie 56,83 ha.

Park Krajobrazowy Międzyrzecza Warty i Widawki

Park powołany został uchwałą Wojewódzkiej Rady Narodowej w Sieradzu z dnia 14 września 1989 roku w celu ochrony cennych walorów przyrodniczo-krajobrazowych.

Obecnie obowiązującym aktem prawnym jest Rozporządzenie Nr 9/2006 Wojewody Łódzkiego z dnia 11 stycznia 2006 roku w sprawie Parku Krajobrazowego Międzyrzecza Warty i Widawki zmienione Rozporządzeniem Nr 1/2008 Wojewody Łódzkiego z dnia 11 stycznia 2008 roku w sprawie Parku Krajobrazowego Międzyrzecza Warty i Widawki. W obecnych granicach PKMWiW leży na terenie 9 gmin: Widawa, Konopnica, Burzenin, Zapolice, Sieradz, Sędziejowice, Ostrówek, Rusiec, Zduńska Wola. Powierzchnia Parku wynosi 25330 ha. Park zajmuje południowo-wschodnią część gminy z miejscowościami Chojne, Stoczki, Bobrowniki, Borzewiska i Okopy. Kuczowe. Wartości przyrodnicze Parku stanowią dobrze wykształcone zbiorowiska roślinności leśnej, torfowiskowej, szuwarowej, wodnej, łąkowej, kserotermicznej z licznymi stanowiskami chronionych i rzadkich gatunków. Na terenie gminy Sieradz znajduje się niewielki fragment parku (o pow. 1 670 ha), stanowiący 9,3 % jego powierzchni. Udział powierzchni gminy w powierzchni Parku wynosi 6,7%. Występuje tu duża różnorodność siedlisk. W rejonie wsi Borzewisko, Redze i Bobrowniki występują fitocenozy borowe utworzone przez bór świeży oraz słabo wykształcone fitocenozy kontynentalnego boru mieszanego i silnie zdegradowane płaty grądu subkontynentalnego. Występują tu liczne stanowiska roślin ściśle chronionych. W rejonie wsi Chojne można spotkać biocenozy z typowo wykształconymi patami olsu porzeczkowego i niewielkim fragmentem gorzej

rozwiniętego łągu jesionowo-olszowego. Na terenie wsi Chojne i Bobrowniki znajdują się biocenozy łąkowe tworzące słabo wykształcony kompleks łąk kośnych, nawiązujących składem florystycznym i warunkami siedliska do zespołu łąki z fragmentami roślinności szuwarowej. Na terenie terasy zalewowej Warty w rejonie wsi Chojne, Bobrowniki, Okopy, po którym meandruje nieuregulowane koryto Warty o naturalnym charakterze, występują najwartościowsze fitocenozy łągów wierzbowo - topolowych, olsu porzeczkowego i zarośli nadrzecznych rosnących wzdłuż brzegów rzeki. Na podmokłych terenach pomiędzy korytem rzeki a wałami przeciwpowodziowymi występują liczne stanowiska roślin chronionych.

Na gruntach wsi Chojne występuje szeroka gama siedlisk od skrajnie suchych poprzez wilgotne, leśne, bagienne do typowo wodnych.

Nadwarciański Obszar Chronionego Krajobrazu.

W obecnym kształcie i granicach Nadwarciański Obszar Chronionego Krajobrazu został utworzony na podstawie Rozporządzenia nr 5/2009 Wojewody Łódzkiego z dnia 24 marca 2009 w sprawie wyznaczenia Nadwarciańskiego (Dz. Urz. Woj. Ł. nr 75, poz. 709 z dn. 31 marca 2009 r. Przedmiotem ochrony Nadwarciańskiego OChK jest zachowanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych doliny Warty, a w szczególności naturalnego koryta rzeki oraz utworzenia korytarza ekologicznego łączącego tereny położone nad Nerem i Bzurą w pradolinie warszawsko berlińskiej z Parkiem Krajobrazowym Międzyrzecza Warty i Widawki. Od stycznia 2013 r. obowiązuje Uchwała Nr XXXI/614/12 Sejmiku Województwa Łódzkiego z 18 grudnia 2012 r. w sprawie Nadwarciańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu gdzie wymienione są ustalenia dotyczące czynnej ochrony jaką należy realizować na terenie obszaru oraz aktualnie obowiązujące zakazy. Nadzór nad obszarem sprawuje Marszałek Województwa Łódzkiego. Nadwarciański Obszar Chronionego Krajobrazu obejmuje szeroką dolinę, silnie meandrującej rzeki Warta. Długość rzeki w granicach gminy wynosi 16 km. Koryto rzeki nie jest uregulowane, a szerokość jest zróżnicowana i wynosi od 50 do 150 m. Nadwarciański OChK obejmuje obszar doliny Warty od Parku Krajobrazowego Międzyrzecza Warty i Widawki na południu po granicę województwa Łódzkiego na północy. Na terenie gminy Sieradz znajduje się ok. siedmiokilometrowy odcinek Nadwarciańskiego OChK. Obszar ten jest rozdzielony na dwie części przez miasto Sieradz. Szerokość doliny w części południowej wynosi ok. 2,0 km, w części północnej waha się od ok. 1 750 do 2 750 m. Powierzchnia Obszaru na terenie gminy wynosi 5 069 ha co stanowi 28% powierzchni gminy. Obszar Nadwarciańskiego OChK nie został szczegółowo przebadany pod względem walorów przyrodniczych, co

uniemożliwia precyzyjne i kompleksowe wyznaczenie siedlisk wskazanych do ochrony prawnej.

użytki ekologiczne

Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej - naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt, i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania.

Na terenie gminy znajdują się 3 użytki ekologiczne:

- **Użytek ekologiczny Dąbrowa** utworzony na mocy Rozporządzenia Wojewody Sieradzkiego z dnia 22 kwietnia 1996 roku w sprawie uznania za użytki ekologiczne. Powierzchnia użytku wynosi 0,47 ha. Użytek obejmuje bagno śródleśne zlokalizowane na terenie lasów państwowych Leśnictwa Dąbrowa w oddz. 31 c;
- **Użytek ekologiczny Dąbrowa II** został utworzony na mocy Rozporządzenia Wojewody Sieradzkiego z dnia 22 kwietnia 1996 roku w sprawie uznania za użytki ekologiczne. Powierzchnia użytku wynosi 0,14 ha. Użytek obejmuje kompleks bagien śródleśnych występujących na terenie terasy akumulacyjno - nadzalewowej rzeki Warty, na terenie Lasów Państwowych Leśnictwa Dąbrowa w oddz. 53A a. Na terenie użytku występuje wiele gatunków flory i fauny objętych całkowitą i częściową ochroną;
- **Użytek ekologiczny Chojne Starorzecze** został utworzony Rozporządzeniem Wojewody Sieradzkiego z dn. 13 maja 1998 roku w sprawie uznania za użytki ekologiczne Powierzchnia użytku wynosi 5,29 ha. Użytek obejmuje starorzecze rzeki Żegliny znajdujące się na terenie terasy zalewowej rzeki Warty w obrębie wsi Chojne dz. Nr 905 (własność komunalna gminy Sieradz) w km 7+300 rzeki.

pomniki przyrody

W granicach gminy Sieradz istnieje ponad pięćdziesiąt pomników przyrody z czego większość wchodzi w skład zadrzewienia parków wiejskich i zabytkowych.

Największe skupiska drzew pomnikowych znajdują się w parku w Męckiej Woli oraz w parku w Podlężycach.

Cennym pomnikiem przyrody jest aleja złożona głównie z jesionu wyniosłego, stanowiąca zadrzewienie przydrożne drogi gminnej w Podlężycach.

Szczegółowy wykaz pomników przyrody zawiera:

- sosna wejmutka, 2 dęby szypułkowe, lipa szerokolistna i klon srebrzysty - w zabytkowym parku we wsi Chojne;
- 22 drzewa w tym 15 dębów szypułkowych, 2 graby zwyczajne, jesion wyniosły oraz grupa 10 dębów szypułkowych w zabytkowym parku W Męckiej Woli oraz 4 dęby szypułkowe na terenach budowlanych wsi;
- 4 drzewa w tym 3 jesiony wyniosłe i lipa drobnolistna w parku przy PDPS w Biskupicach;
- jesion wyniosły oraz grupa 4 cisów w Bogumiłowie
- 2 lipy drobnolistne w parku zabytkowym w Dąbrowie Wielkiej;

- dąb szypułkowy w miejscowości Dąbrówka;
- Klon jawor w parku w Dzierlinie;
- 7 drzew w tym 4 lipy drobnolistne, 2 wiązy szypułkowe i klon zwyczajny w parku zabytkowym w Podlężycach;
- grupa drzew złożona z lipy drobnolistnej i klonu zwyczajnego w Chałupi Małej obok kościoła parafialnego;
- 1 dąb szypułkowy na terenie Lasów Państwowych Nadleśnictwa Kolumna.
- 1 dąb szypułkowy na terenie Lasów Państwowych Nadleśnictwa Poddębice.
- 1 sosna pospolita na terenie Lasów Państwowych Nadleśnictwa Kolumna²
- aleja drzew wielogatunkowych przy drodze dojazdowej do parku w Podlężycach;
- dąb szypułkowy „Teodor” na terenie Lasów Państwowych Nadleśnictwa Złoczew oddz. 86 a. w m. Budziczna.

Zgodnie z planem ochrony PKMWiW z 2006 r. (pierwsza edycja z 1998 r.) na terenie gminy uznano za uzasadnione poddanie ochronie prawnej :

- użytku ekologicznego „Chojne Starorzecze II”,
- rezerwatu przyrody „Chojne Oles”
- zespołu przyrodniczo krajobrazowego „Chojne Nad Wartą”

Szata roślinna

Lasy

Grunty leśne na terenie gminy zajmują powierzchnię 3806,11 ha. Własnością Skarbu Państwa, w strukturach Lasów Państwowych jest powierzchnia 2335,13 ha z czego 680,36 ha znajduje się w granicach N-ctwa Złoczew, 150,00 ha w granicach N-ctwa Poddębice oraz 1504,77 w granicach N-ctwa Kolumna.

Dla lasów będących własnością osób fizycznych, dla poszczególnych wsi opracowane zostały Uproszczone Plany Urządzania lasu wg stanu na 1 stycznia 2007 r.

Łączna powierzchnia obejmująca grunty leśne zalesione i niezalesione obliczona na podstawie w/w planów wynosi 1470,97ha.

Wg stanu na koniec 2012 r.³ powierzchnia lasów w Polsce wynosiła 9163,8 tys. ha co odpowiadało lesistości 29,3 %.

W tym czasie lesistość województwa łódzkiego wynosiła 21.2%

Lesistość gminy Sieradz obliczona na podstawie wyżej przytoczonych danych wynosi 20,98%.

Biorąc pod uwagę stałe zainteresowanie zalesianiem gruntów o najniższych klasach bonitacyjnych należy przyjąć, że lesistość gminy Sieradz będzie systematycznie wzrastała.

W kompleksie o nazwie „Ruda – Dunaj” położonym w granicach N-ctwa Poddębice występują powierzchnie zaliczone do kategorii lasów ochronnych. Są to cenne fragmenty przyrody oraz lasy wodochronne zakwalifikowane do tzw. powierzchni referencyjnych.

Całość stanowią drzewostany pozostające w strefie miast oraz uszkodzone przez przemysł.

Zinventaryzowane zostało także siedlisko naturalne wymienione w załączniku I Dyrektywy 92/43/EWG.

Jest to grąd środkowoeuropejski (*Galio-Carpinetum*) nr kodu 9170a.

Dominuje tu siedliska LMśw, Lśw, BMśw, Bśw.

W lasach należących do N-ctwa Złoczew w granicach gminy nie wyróżniono powierzchni referencyjnych (HCVF) w tym lasów ochronnych . W wyniku tzw. inwentaryzacji naturalnej nie wyszczególniono siedlisk wymienionych w załączniku I Dyrektywy 92/43/EWG.

Dominują tu typowe siedliska leśne jak BMŚw

W granicach Nadleśnictwa Kolumna w obrębie gminy Sieradz w strukturze siedliskowej dominują siedliska Lasu mieszanego świeżego, Boru świeżego oraz Boru mieszanego świeżego. Należy dodać, że są to

² Drzewo martwe

³ Raport o stanie lasów w Polsce 2012

siedliska znacznie zróżnicowane pod względem żyzności. Bory świeże występują na terenach o bardzo niskim poziomie wód gruntowych i o niskiej żyzności, Bory mieszane świeże znajdują się na terenach o poziomie wody gruntowej poniżej profilu glebowego, a żyzność określa się jako dość dobrą, natomiast w Lasach mieszanych świeżych poziom wody gruntowej znajduje się poniżej profilu glebowego, a żyzność określa się jako dość wysoką.

Na terenie gminy Sieradz w Lasach Państwowych występują lasy o szczególnych walorach przyrodniczych - zidentyfikowane według kryteriów HCVF (High Conservation Value Forests) adoptowanych do warunków Polski przez Związek Stowarzyszeń „Grupa Robocza FSC-Polska. Lasy o szczególnych walorach przyrodniczych są przyporządkowane do poszczególnych kategorii.

W tym przypadku jest to kategoria HCVF 1 - lasy posiadające globalne, regionalne lub narodowe znaczenie pod względem koncentracji wartości biologicznych, podkategoria HCVF 1.1.a - lasy w rezerwach.

Do tej grupy na terenie gminy zaliczono wydzielienia w granicach rezerwatu „Półboru”.

Podstawową zasadą współczesnej gospodarki leśnej jest zachowanie wielofunkcyjnego charakteru lasów. Realizacja ochronnych funkcji lasów następuje głównie w lasach ochronnych, które zajmują około 30 % ogólnej powierzchni leśnej lasów państwowych.

Na terenie gminy występują:

- lasy wodochronne - 15,2% pow. lasów
- lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody - 0,5% pow. lasów,
- lasy stanowiące drzewostany uszkodzone na skutek działalności przemysłu - 14,7% pow. lasów.

W lasach nie stanowiących własności Skarbu Państwa występują głównie siedliska Bśw, BMśw, LMśw, LMw.

Niewielkie powierzchnie zajęte są przez siedliska rzadkie jak bór suchy czy las łąkowy.

Na terenach bezpośrednio związanych z doliną Warty (rejon wsi Chojne) występują niewielkie płyty olsu porzeczkowego, łągu jesionowo-olszowego

Zarówno w Lasach Państwowych jak i prywatnych właścicieli głównym gatunkiem lasotwórczym na terenie gminy jest sosna pospolita, dalej dąb szypułkowy i bezszypułkowy, brzoza brodawkowata oraz olsza czarna. Drzewostan uzupełniają modrzew europejski, świerk pospolity, jodła pospolita, sosna banksa, sosna czarna, sosna smołowa, sosna wejmutka, buk zwyczajny, dąb czerwony, klon zwyczajny, klon jawor, jesion wyniosły, grab zwyczajny, topola czarna, topola osika, wiąz, lipa pospolita, robinia akacja i wierzba iwa.

W skład użytków zielonych położonych w dolinach rzek (Warta, Żeglina) wchodzi fragmenty kompleksów łąk kośnych ze słabo wykształconym zespołem łąk owsicowych.

Zieleń parkowa.

Na terenie gminy Sieradz istnieje osiem obiektów posiadających status parków.

Jest to park w Biskupicach, Chojnem, Dąbrowie Wielkiej, Dąbrówce, Dzierlinie, Kamionaczyku, Męckiej Woli i Podłęzycach.

W przypadku wszystkich parków ich poszczególne fragmenty są wpisane do wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków. Część jest wpisana do rejestru zabytków.

Cechą charakterystyczną obiektów parkowych jest starodrzew stanowiący pozostałość pierwotnego założenia. Stopień zachowania zabytkowej zieleni jest różny w zależności od realizowanej ochrony czynnej związanej z pielęgnacją i konserwacją zadrzewienia.

Park w Chojnem

Wpisany do rejestru zabytków (nr Dec 358/A) oraz do gminnej i wojewódzkiej ewidencji zabytków.

Obiekt ma charakter zespołu rezydencjalnego. Został założony jako park krajobrazowy w stylu klasycystycznym. Park ma kształt nieregularnego wieloboku. Na terenie parku znajduje się parterowy dwór. Od 1958 roku park uległ znacznym przekształceniom. Z elementów pierwotnego założenia pozostał dwór i pozostałości nasadzeń alejowych. Zachowany drzewostan w tym 5 drzew pomnikowych występuje jako pojedyncze egzemplarze lub w swobodnych skupieniach. Obecnie zespół parkowy stanowi własność prywatną.

Park w Męckiej Woli

Wpisany do rejestru zabytków (Dec. Nr 40/A) oraz do gminnej i wojewódzkiej ewidencji zabytków.

Obiekt jest zespołem rezydencjalnym. Powstał w poł. XIX w jako park krajobrazowy. Po wojnie należał m.in.

do Nadleśnictwa Sieradz. W parku znajduje się pałac z oficyną. Pierwotne założenie parkowe uległo znacznej degradacji. Jeszcze na początku XX w. wycięto całość wschodniej części a teren przeznaczono pod uprawy monokulturowe. Z dawnego układu pozostało niewiele w tym pałac z oficyną, aleja wjazdowa, fragment alei grabowej, staw zasilany Niniwką. Zwarty drzewostan występuje tylko we wschodniej jego części.

Elementy kompozycyjne w znacznej części parku uległy całkowitemu zatarciu. Mimo tych zniszczeń zachowała się jeszcze spora ilość starego drzewostanu w tym 18 pomników przyrody w postaci pojedynczych drzew, oraz grupa 10 drzew. Park ma opracowany projekt rewitalizacji.

Park w Podlężycach

Wpisany do rejestru zabytków (Dec. Nr 414/A) oraz do gminnej i wojewódzkiej ewidencji zabytków.

Obiekt jest własności prywatną.

Jest to zespół rezydencjonalny złożony z dworu i parku. Dwór zatracił całkowicie cechy zabytkowe. Na uwagę zasługuje aleja klonowo-jesionowo-kasztanowcowa z wieloma okazami starych drzew, przebiegająca przez cały teren parku. Drzewostan parku jest bogaty. Występuje wiele drzew godnych uwagi w tym 7 pomników przyrody.

Park praktycznie zatracił cechy zabytkowe. Aleja parkowa stanowi obecnie drogę gminną

Układ kompozycyjny jest zatarty. Park jest objęty ochroną z uwagi na znaczenie historyczne jako relikwiny dawnego parku.

Park w Biskupicach

Wpisany do gminnej i wojewódzkiej ewidencji zabytków

Jest to zespół pałacowo-parkowy. Obiektem zabytkowym jest dwupiętrowy spichlerz z 2 połowy XIX w.

W pałacu i nowym pawilonie wybudowanym na terenie parku mieści się Dom Pomocy Społecznej, który jest gospodarzem obiektu. Park uległ znacznym przemianom. Od bramy wjazdowej prowadzi stara aleja lipowa.

Na uwagę zasługuje kilka egzotycznych drzew. W ostatnich latach w parku prowadzone były intensywne prace rewitalizacyjne na podstawie projektu rewitalizacji. Pielęgnacji poddano starodrzew parku, a także wprowadzono znaczne ilości nowych nasadzeń.

Park w Dąbrowie Wielkiej

Wpisany do rejestru zabytków (Dec. Nr 370/A) oraz do gminnej i wojewódzkiej ewidencji zabytków.

Park jest własnością Ośrodka Hodowli Zwierząt w Dąbrowce. Jest to zespół rezydencjonalny złożony z XVIII wiecznego dworu i parku.

W parku na szczególną uwagę zasługują aleje:

- lipowo-grochodrzewiowa prowadząca do dworu,
- lipowo-kasztanowcowa odcinająca zachodnią część parku
- fragment alei brzoźowo-grochodrzewiowej przy granicy południowo-zachodniej,
- świerkowa biegnąca od dworu do granicy południowo-wschodniej
- wężowo-grabowo lipowa przy północno-wschodniej granicy
- szpaler lip szerokolistnych.

Poza alejami drzewostan występuje w mniejszym lub większym zwarceniu. Na prawo od alei wjazdowej znajdują się nasadzenia drzew owocowych. W parku powinny być prowadzone prace zachowawcze i pielęgnacyjne.

Park w Dąbrowce

Wpisany do gminnej i wojewódzkiej ewidencji zabytków. Stanowi relikwiny parku.

Jest w dużej mierze zdewastowany. Zwarty drzewostan pozostał wzdłuż zabudowy i przy południowej granicy, a oderwana kępa w pobliżu centralnej części parku. Na pozostałym obszarze drzewa występują w rozproszeniu, większość wnętrza parku jest pozbawione drzew.

Większość drzew tworzących zadrzewienie parku nie przekroczyło II kl w. . Na terenie parku występuje około 40 gatunków drzew i krzewów. Na uwagę zasługuje topola kanadyjska, szpaler świerków, szpaler kasztanowców oraz dąb szypułkowy - pomnik przyrody. Stopień dewastacji parku nie uzasadnia podjęcia prac rewitalizacyjnych w pełnym zakresie. Pozostałe cenne fragmenty starodrzewu stanowią ważną enklawę zieleni wysokiej w otoczeniu odkrytych terenów rolnych. Drzewostan należy otoczyć opieką i objąć pracami zachowawczymi.

Park w Dzierlinie

Wpisany do gminnej i wojewódzkiej ewidencji zabytków. Stanowi relikwiny parku.

Obecnie obiekt stanowi własność prywatną, Na terenie parku znajduje się przebudowany stary dwór i kapliczka.

Drzewostan parku jest luźny i brak tu śladów racjonalnej pielęgnacji.

Wyodrębniaj się tu dwie luźne skupiny drzew, wśród których przeważa starszy drzewostan.

Na terenie parku znajduje się szereg drzew o okazałych wymiarach ale tylko 1 pomnik przyrody. Na uwagę zasługuje szpaler lip. Cały obiekt jest zaniedbany. W celu zachowania drzewostanu uzasadnione będzie podjęcie prac zachowawczych i pielęgnacyjnych na terenie parku.

Park w Kamionaczyku

Wpisany do gminnej i wojewódzkiej ewidencji zabytków

Jest on przykładem niekonwencjonalnie skomponowanego młodego parku. Wyróżniającą cechą obiektu jest dużą różnorodność gatunkowa skupiona na małym terenie. Park pełni rolę izolacji od otoczenia. Obecnie park jest bardzo zaniedbany, Stan sanitarny drzewostanu jest zły. Zniszczona jest ogrodnicza część parku. Mimo zniszczenia park jest cennym obiektem przyrodniczym. Położony w dolinie Warty stanowi pojedynczą kępę zieleni wysokiej w ród użytków rolnych. Pozostawienie parku w obecnym stanie, bez opieki i dozoru będzie powodowało dalszą jego degradację. W interesie ochrony biocenotycznej i krajobrazowej jest podjęcie działań na rzecz opieki i zabezpieczenia występującego na terenie parku drzewostanu.

Fauna

Najcenniejszymi ostojami zwierząt na terenie gminy są dolina Warty oraz zwarte kompleksy leśne. W dolinie Warty występuje większość gatunków ptaków charakterystycznych dla obszaru PLB100002 Zbiornik Jeziorsko. Tereny leśne są ostoją zwierzyny czarnej oraz płowej.

Dolina Warty z przyległymi kompleksami leśnymi uznawane są jako korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym. Badania faunistyczne prowadzone w Lasach Państwowych, na rzecz urzędzenia lasu, wykazały 138 gatunków zwierząt chronionych i rzadkich. Dodatkowym źródłem informacji dotyczących awifauny terenów gminy Sieradz które nie są bezpośrednio związane z obszarami chronionymi są dane pochodzące z raportów oddziaływania na środowisko dotyczące elektrowni wiatrowych zlokalizowanych na gruntach wsi Dąbrowa Wielka i Jezioro. W obu wypadkach udokumentowano ok. 100 gatunków lęgowych i przelotnych w tym w większości są to taksyony zaliczane do tzw. drobnych ptaków śpiewających.

6. ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA

Podstawowy ruszt korytarzy ekologicznych tworzy w południowo-zachodniej części gminy fragment doliny Warty – korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym.

Dla gminy znaczenie ma także korytarz związany z doliną rzeki Żeglina i Myi.

Układ dolin rzek i cieków tworzy lokalny system korytarzy ekologicznych gminy, wyróżniający się cennymi walorami krajobrazowymi, dużymi zasobami wód podziemnych i powierzchniowych, oraz szczególnie cenną różnorodnością florystyczną i faunistyczną. Prawidłowe działanie korytarzy ekologicznych, ściśle powiązane z ich „otwartym” (niezabudowanym) charakterem, odgrywa istotną rolę we właściwym funkcjonowaniu środowiska gminy.

Utrzymanie otwartości systemu wymaga użytkowania rolnego dolin ze szczególnym uwzględnieniem użytków zielonych i terenów leśnych.

Na obszarze gminy brak jest szczególnie uciążliwych źródeł emisji.

Na jakość powietrza w gminie pewien wpływ może mieć transport transgraniczny zanieczyszczeń emitowanych z terenu Sieradza. W gminie nie ma przemysłu ciężkiego i większych przemysłowych źródeł zanieczyszczenia powietrza.

Źródłem emisji toksycznych substancji są lokalne kotłownie i piece węglowe używane w indywidualnych gospodarstwach domowych. Wielkość emisji z tych źródeł jest trudna do oszacowania i wykazuje zmienność sezonową wynikającą z sezonu grzewczego. Redukcję emisji niskiej można osiągnąć poprzez modernizację, rozbudowę i wzrost wykorzystania infrastruktury ciepłowniczej i gazowej, propagowanie proekologicznych metod ogrzewania indywidualnego (indywidualne instalacje ogrzewania mieszkań opalane gazem, kolektory słoneczne i wykorzystanie energii źródeł geotermalnych).

Innym istotnym źródłem emisji do atmosfery jest transport, wytwarzający tlenki węgla, węglowodory aromatyczne i alifatyczne, związki ołowiu i tlenki azotu. Przyczynia się do tego przede wszystkim intensywny rozwój komunikacji samochodowej, jeszcze niski poziom techniczny pojazdów oraz nadal nienajlepszy stan techniczny dróg.

Rozmieszczenie przestrzenne tego rodzaju emisji w gminie jest ściśle związane z rozmieszczeniem obciążeń transportowych dróg. Na terenie gminy Sieradz zagrożenie ze strony komunikacji stanowi przebiegająca przez gminę droga krajowe nr 12, 14 i 83, drogi wojewódzkie nr 479 i 480 oraz drogi powiatowe.

Niewielkie zagrożenie środowiska związane z bytowaniem ludności stanowi odprowadzanie niewystarczająco oczyszczonych ścieków. W gminie Sieradz długość sieci kanalizacji sanitarnej wynosi 112,1 km co stanowi 82% długości sieci wodociągowej.

Poza w/w siecią w gminie działa ponad 130 przydomowych oczyszczalni ścieków co łącznie stanowi o bardzo niskim stopniu zagrożenia ze strony niekontrolowanego zrzutu nieoczyszczonych odpadów płynnych.

Rolnictwo jest źródłem odpadów niebezpiecznych (pozostałości po środkach ochrony roślin), zanieczyszczeń obszarowych związanych z niewłaściwą gospodarką nawozami mineralnymi oraz zanieczyszczeń z niewłaściwego przechowywania nawozów naturalnych i sianokiszonek. Zanieczyszczenia z rolnictwa stanowią zagrożenie związkami biogennymi dla jakości wód powierzchniowych i podziemnych. Na terenie gminy Sieradz rolnictwo odgrywa znaczącą rolę ze względu na stosunkowo wysoki odsetek gruntów rolnych w ogólnej powierzchni terenu. Na terenie gminy do niedawna istniały trzy mogilniki w których przechowywane były środki ochrony roślin i odpady pogalwaniczne. Pierwszy z nich został już zlikwidowany pozostałe są zamknięte i oczekują na likwidację.

Zgodnie z mapą obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi dla woj. łódzkiego, opracowaną przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, na terenie gminy Sieradz obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią występują poniżej miejscowości Podłężyce gdzie Warta nie jest chroniona wałem przeciwpowodziowym.

Dla pozostałych terenów, zarówno w przypadku Warty, Żegliny i Myi, poza międzywalem Warty nie wyznaczono terenów zagrożonych wodami 1%.

Obecnie trwa modernizacja obustronnych wałów Warty co dodatkowo zmniejszy zagrożenie powodziowe na terenie gminy.

W części studium (...) dotyczącej kierunków zagospodarowania, przewidziane zostały tereny projektowanych tzw. suchych zbiorników przeciwpowodziowych, których realizacja, w obecnych warunkach, jest uzależniona od możliwości finansowych związanych z wykupem terenów.

W granicach terenu bezpośredniego zagrożenia powodziowego brak jest konfliktów z terenami zainwestowanymi.

W gminie, znaczenie ma hałas komunikacyjny powodowany przez ruch drogowy. Głównym jego źródłem są drogi krajowe i wojewódzkie jako główny układ transportowy. Także szlak kolejowy o przebiegu wschód - zachód (tzw. Kolej Kaliska) wpływa na ogólny bilans natężenia hałasu mimo znacznego ograniczenia przewozów kolejowych.

Istotne jest sąsiedztwo tras komunikacyjnych i zabudowy mieszkaniowej. Równoważny poziom dźwięku często wynosi na drogach krajowych ponad 90 dB w porze dnia i przekracza niemal dwukrotnie dopuszczalne normy dla obszarów zabudowy mieszkaniowej występującej przy trasie. Oddanie do użytku drogi S-8 przyczyni się do bardzo znacznego ograniczenia tych wartości w terenach zabudowanych.

Źródłem hałasu na mniejszą skalę są mieszczące się na terenie gminy małe zakłady rzemieślnicze, zlokalizowane w obrębie lub bliskim sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej.

Przekształcenia i degradacja gleb jest związana z rozwojem terenów zainwestowanych, a tym samym z emisji powstających tam zanieczyszczeń. Stopień zanieczyszczenia gleb określa się wg standardów Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi. Najłatwiejsze do obserwacji są skutki naturalne i antropogeniczne zakwaszania gleb. W coraz mniejszym stopniu zagrożeniem dla gleby są odpady pochodzące z gospodarstw domowych oraz poprodukcyjne.

Zgodnie z prowadzonym przez Starostę Sieradzkiego rejestrem, na terenie gminy Sieradz nie występują tereny zaliczane do gruntów zdegradowanych.

7. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM.

1. tereny udokumentowanych złóż surowców przeznaczonych do eksploatacji oraz tereny potencjalnego występowania kopalin możliwych do eksploatacji po udokumentowaniu zasobów;
2. tereny przeznaczone na rzecz budowy instalacji do produkcji energii elektrycznej dzięki wykorzystaniu odnawialnych źródeł jak wiatr oraz promieniowanie słoneczne;
3. tereny przeznaczone na zmianę lasu lub nieużytku na użytek rolny lub wylesienia mające na celu zmianę sposobu użytkowania terenu, o powierzchni nie mniejszej niż 1 ha(...) oraz tereny przeznaczone do zalesienia;
4. tereny rozwojowe zabudowy produkcyjno usługowej;
5. tereny rozwojowe zabudowy o charakterze podmiejskim;
6. projektowana budowa zbiornika retencyjnego „Bogumiów”;

Ad 1. W obecnej edycji studium pokazano tereny udokumentowanych złóż surowców przeznaczonych do eksploatacji oraz tereny potencjalnego występowania kopalin możliwych do eksploatacji po udokumentowaniu zasobów, część z nich pokazano już w poprzedniej edycji studium. Tereny przeznaczone pod eksploatację nie kolidują pośrednio ani bezpośrednio z obiektami i terenami prawnie chronionymi.

Eksploatacja surowców będzie wymagała wyłączenia gruntów z produkcji rolnej i leśnej (nie dotyczy to gruntów wyższych klas bonitacyjnych). Tereny wskazane jako potencjalne praktycznie nie kolidują z gruntami leśnymi.

Tylko w przypadku podjęcia eksploatacji w granicach udokumentowanego złoża „Burzenin” wystąpi konieczność wylesiania znacznych powierzchni. Przy czym wysoce prawdopodobne jest to, że będzie to czasowe wyłączenie z produkcji leśnej.

Ad 2. W obecnej edycji studium, wychodząc naprzeciw wnioskowi mieszkańców oraz władz samorządowych gminy, wskazano tereny na których mogą być rozpatrywane lokalizacje instalacji do wytwarzania energii elektrycznej o mocy przekraczającej 100 kV. Dotyczy to ogniw fotowoltaicznych. W studium wskazano także nowe tereny przeznaczone pod budowę farm wiatrowych. Granice terenów są jednocześnie granicami możliwego negatywnego oddziaływania farm niezależnie od ilości obiektów składających się na farmę.

Ad 3. Projekt studium bezpośrednio wskazuje dwa fragmenty terenów leśnych przeznaczonych do wylesienia mającego na celu zmianę sposobu użytkowania terenu, o powierzchni nie mniejszej niż 1 ha.

Dotyczy to niewielkich, samodzielnych kompleksów na terenie wsi Grabowiec i Chojne gdzie zgodnie z wnioskami mieszkańców oraz stanowiskiem organu sporządzającego projekt zmiany studium(...) w interesie gminy jest udostępnienie terenów na cele produkcyjno usługowe.

Przeznaczenie gruntów leśnych na cele nieleśne będzie ostatecznie możliwe po uzyskaniu stosownej zgody w ramach przeprowadzenia niezbędnej procedury związanej z uchwaleniem planu miejscowego.

Biorąc pod uwagę powierzchnię gruntów wskazanych w projekcie studium(...) do zalesienia należy przyjąć, że w wyniku ustaleń studium na terenie gminy ostatecznie powiększy się powierzchnia gruntów leśnych.

Projekt studium wskazując tereny możliwe do zalesienia, nie przesądza o automatycznej zmianie kategorii ich użytkowania. Grunty wskazane do zalesienia zostały wyznaczone w sposób umożliwiający docelowe prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej, przy zachowaniu prawidłowej granicy polno leśnej. W tym przypadku uwzględniono także obecne walory krajobrazowe terenów.

Ad 4. Projektowane tereny rozwojowe zabudowy produkcyjno usługowej w znacznej części powiększono w stosunku do poprzedniej edycji studium(...). Nie kolidują one z obszarami i obiektami prawnie chronionymi oraz przewidywanymi do ochrony w tym ochrony krajobrazu.

Zmiana przeznaczenia gruntów na cele nierolnicze i nieleśne będzie związana z wyłączeniem z produkcji gruntów rolnych wyższych klas bonitacyjnych. Przeznaczenie gruntów rolnych wyższych klas bonitacyjnych na cele nierolnicze będzie ostatecznie możliwe dopiero po uzyskaniu stosownej zgody w ramach przeprowadzenia niezbędnej procedury związanej z uchwaleniem planu miejscowego.

Ad 5. Projektowane nowych terenów zabudowy oraz terenów rozwojowych zabudowy o charakterze podmiejskim dotyczy budownictwa mieszkaniowego. Projekt studium porządkuje układ przestrzenny tej funkcji, ograniczając w ten sposób możliwość nieuzasadnionego zajmowania terenów rolnych, leśnych czy zagrożonych powodzią lub

podtopieniami. Wskazując możliwe kierunki rozwoju budownictwa, poza terenami o potencjalnych walorach przyrodniczych (korytarze ekologiczne), projekt studium wychodzi naprzeciw zasadzie zrównoważonego rozwoju.

W ramach tej funkcji znajdują się niewielkie kompleksy gleb III kl bonitacyjnej. Na terenie gminy udział gleb wyższych klas bonitacyjnych jest stosunkowo wysoki. Bez wyłączenia koniecznych fragmentów z produkcji rolnej w wielu przypadkach nie będzie możliwy rozwój budownictwa.

Ad 6. Budowa zbiornika „Bogumiłów” jest przewidziana w Programie małej retencji województwa łódzkiego. Zbiornik ma powstać w Bogumiłowie, na terenie rozciągającym się między skrzyżowaniem drogi wojewódzkiej nr 480 z drogą w kierunku Bogumiłowa, a rzeką Żeglińką. Według planów, ma on liczyć około 100 hektarów powierzchni.

Gmina Sieradz jest zaliczana do terenów o deficycie wód powierzchniowych. Zbiornik jest zlokalizowany poza granicami istniejących i projektowanych terenów chronionych.

Jako zbiornik retencyjny bardzo mocno wpisze się w prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej na terenie gminy.

Obiekt był już uwidoczniiony w części dotyczącej kierunków zagospodarowania I edycji studium(...)

8. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEJ POLITYKI PRZESTRZENNEJ OKREŚLONEJ W STUDIUM

Poza naczelną zasadą zrównoważonego rozwoju, do najważniejszych elementów mających wpływ na kierunki polityki przestrzennej gminy zaliczono m.in. :

- wyznaczenie i ukształtowanie systemu ekologicznego gminy opartego na przebiegu doliny rzeki Warty, stanowiącej korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym i wspomaganego systemem lokalnych korytarzy ekologicznych,
- zachowanie ładu przestrzennego gminy uwzględniającego nadrzędną zasadę ochrony wszystkich form ochrony przyrody;
- racjonalne zwiększenie lesistości gminy zsynchronizowane z zagospodarowaniem gruntów rolnych niskich klas bonitacyjnych oraz zachowaniem prawidłowej granicy polno leśnej,
- kształtowanie optymalnego zagospodarowania przestrzennego w tym zabudowy, przy uwzględnieniu obszarów występowania zasobów kopalin oraz kompleksów gleb wyższych klas bonitacyjnych i lasów.

Zasada wynikająca z projektu studium ma na celu ochronę istotnych zasobów naturalnych na terenie gminy, umożliwiającą docelowe ich wykorzystanie dla rozwoju istniejących i przyszłych funkcji gminy Sieradz.

Zasady przyjęte dla czynnej ochrony i kształtowania systemu ekologicznego, uwzględniają żywotne dla gminy korzyści, wynikające z faktu istnienia na jej obszarze przyrodniczych walorów i atutów.

Przyjęto więc w projekcie studium, że zakładane kierunki polityki przestrzennej będą mogły być realizowane w całości, jednak przy uwzględnieniu ograniczeń i uwarunkowań wynikających z faktu istniejących i projektowanych form prawnej ochrony obszarów i obiektów.

Projekt studium(...) obecnej edycji, nie ingeruje w tereny oznaczone jako obszary bezpośredniego zagrożenia powodziowego rzeki Warty, Żeglińki i Myi.

W projekcie studium w przypadku Warty i Żeglińki za racjonalny sposób ochrony tych terenów uznaje się istnienie obecnych form ochrony przyrody.

Projekt studium sporządzony dla gminy Sieradz nie proponuje utworzenia nowych form prawnej ochrony przyrody. W tym zakresie umożliwia realizację ustaleń zawartych w planie zagospodarowania przestrzennego Województwa Łódzkiego oraz w Planie ochrony Parku Krajobrazowego Międzyrzecza warty i Widawki.

W części dotyczącej kierunków, w projekcie studium zostały wskazane obszary przewidziane w innych dokumentach (Plan ochrony Parku Krajobrazowego Międzyrzecza Warty i Widawki) do objęcia ochroną prawną.

Do tej pory nie podjęto żadnych działań mających na celu wprowadzenie ochrony prawnej na tych terenach, a obecne uwarunkowania społeczno ekonomiczne pozwalają przypuszczać, że jest mało prawdopodobne pozyskanie tych terenów na potrzeby poddania ich ochronie. Szczególnie, że w dwóch przypadkach byłby to obowiązek gminy.

Istnienie parku krajobrazowego i obowiązujące w nim zasady ochrony oraz aktualne przepisy prawne regulujące ochronę roślin, zwierząt, grzybów i siedlisk są wystarczającą gwarancją pozwalającą na zachowanie stwierdzonych 16 lat temu wartości przyrodniczych. Na etapie prognozy należy stwierdzić, że przy braku motywacji do wprowadzenia ochrony prawnej terenów, należy zrezygnować z projektu nakładania się poszczególnych form ochrony na rzecz pełnego egzekwowania ochrony na podstawie przepisów już obowiązujących.

W części dotyczącej kierunków zagospodarowania przestrzennego przyjęto do realizacji wszystkie cele i zadania ochronne istotne z punktu widzenia pozaprzyrodniczych kierunków polityki przestrzennej gminy, w których muszą być uwzględnione uwarunkowania przyrodnicze.

W toku sporządzania niniejszej prognozy uznano, że przy realizacji projektowanej polityki przestrzennej określonej w studium mogą pojawić się następujące problemy:

- Brak konsekwencji w działaniu dotyczącym sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla poszczególnych obszarów na terenie gminy. W szczególności dotyczy to obszarów przewidzianych do intensywnego zagospodarowywania nowymi funkcjami. Ostatecznie nowe obiekty, o ile spełniają warunki art. 61 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, mogą powstawać bez uwzględnienia kompleksowych zasad kształtowania ładu przestrzennego.

Może to być widoczne przy dopuszczeniu lokalizacji pojedynczych turbin wiatrowych w otwartych terenach rolnych czy zalesianiu nowych terenów i braku możliwości wpływania na przebieg granicy polno-leśnej. Brak planów miejscowych umożliwi przypadkowe lokalizacje nowej indywidualnej zabudowy rekreacyjnej i zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w bezpośrednim sąsiedztwie kompleksów leśnych z wykorzystywaniem na ten cel enklaw leśnych.

Tylko w planach miejscowych w sposób jednoznaczny można wprowadzić zakazy zabudowy oraz ustalić jednoznaczne zasady kształtowania przestrzeni w cennych krajobrazowo fragmentach gminy. Dotyczy to strefy krawędziowej doliny Warty, terenów stanowiących lokalne korytarze ekologiczne oraz terenów z dużym udziałem kompleksów gleb III kl. bonitacyjnej.

- Brak woli gminnych władz samorządowych do wykorzystania posiadanych uprawnień wynikających z ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie. Dotyczy to możliwości podejmowania uchwał w zakresie ustanawiania nowych form ochrony przyrody przypadku wystąpienia konieczności wykupu terenów przed wprowadzeniem na nich stosownych zakazów związanych z realizacją ochrony. W przypadku gminy Sieradz wyłonił się problem dostosowania stanu prawnego wybranych form ochrony przyrody (wg. właściwości) do wymogów aktualnej ustawy o ochronie przyrody.

9. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA STUDIUM I SPOSOBY ICH UWZGLĘDNIENIA W STUDIUM.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sieradz określając kierunki polityki przestrzennej musi m.in. uwzględniać treści dokumentów międzynarodowych, krajowych, wojewódzkich i powiatowych, które mają lub mogą mieć zastosowanie do obszaru gminy. W szczególności musi uwzględniać dokumenty w zakresie ochrony środowiska. Do polityk krajowych systematycznie zostają wprowadzane programowe dokumenty Unii Europejskiej, a koncepcja trwałego i zrównoważonego rozwoju zagościła już na trwałe w niemal każdej strategii rozwoju poszczególnych gmin i miast.

W zakresie ochrony środowiska na szczeblu krajowym dokumentami tymi są głównie:

- Polityka ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016, gdzie nadrzędnym strategicznym celem jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego kraju (mieszkańców, zasobów przyrodniczych i infrastruktury społecznej) i tworzenie podstaw do zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego;
- Strategia Gospodarki Wodnej została przyjęta przez Radę Ministrów w 2005 r. i określa podstawowe kierunki i zasady działania umożliwiające realizację idei trwałego i zrównoważonego rozwoju w gospodarce zasobami wodnymi w Polsce;

- Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych, (Trzecia Aktualizacja KPOŚK została zatwierdzona przez Radę Ministrów w dniu 1 lutego 2011 r.), który określa przedsięwzięcia w zakresie budowy, rozbudowy, modernizacji zbiorczych sieci kanalizacyjnych oraz oczyszczalni ścieków komunalnych, a także terminy ich realizacji niezbędne dla realizacji zapisów Traktatu Akcesyjnego zatwierdzonego przez Radę Ministrów w 2003 r.;
 - Celem nadrzędnym Krajowej strategii ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z programem działań jest zachowanie całego rodzimego bogactwa przyrodniczego oraz zapewnienie trwałości i możliwości rozwoju wszystkich poziomów jego organizacji (wewnątrzgatunkowego, międzygatunkowego i ponadgatunkowego);
 - Polityka Leśna Państwa, przyjęta przez Radę Ministrów w 1997 r.. Nadrzędnym celem polityki leśnej jest wyznaczenie kompleksu działań kształtujących stosunek człowieka do lasu, zmierzających do zachowania w zmieniającej się rzeczywistości przyrodniczej i społeczno-gospodarczej warunków do trwałej wielofunkcyjności lasów, ich wszechstronnej użyteczności i ochrony oraz roli w kształtowaniu środowiska przyrodniczego, zgodnie z obecnymi i przyszłymi oczekiwaniami społeczeństwa;
 - W zakresie gospodarki odpadami cel nadrzędny do realizacji wyznacza krajowy plan gospodarki odpadami 2010 zatwierdzony przez Radę Ministrów w 2006 r. Jest to dojście do systemu gospodarki odpadami zgodnego z zasadami zrównoważonego rozwoju, w którym realizowane są zasady zgodnie z hierarchią gospodarki odpadami, czyli po pierwsze zapobiegania i minimalizacji ilości wytwarzanych odpadów oraz ograniczania ich właściwości niebezpiecznych, a po drugie wykorzystywania właściwości materiałowych i energetycznych odpadów, a w przypadku gdy odpadów nie można poddać procesom odzysku – ich unieszkodliwienie, przy czym składowanie generalnie traktować należy jako najmniej pożądany sposób postępowania;
 - Strategia Rozwoju Energii Odnawialnej definiuje cel nadrzędny jako zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych w bilansie paliwowo-energetycznym kraju do 15 % w 2020 r. w strukturze zużycia nośników pierwotnych;
 - Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko – przyjęty przez Radę Ministrów w listopadzie 2006 r., jako główny cel wskazuje podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej Polski i jej Regionów poprzez rozwój infrastruktury technicznej przy równoczesnej ochronie i poprawie stanu środowiska, zdrowia i zachowaniu tożsamości kulturowej.
- Cele określone w w/w dokumentach krajowych mają swoje odzwierciedlenie w dokumentach wojewódzkich, w tym m.in.
- w Programie Ochrony Środowiska Województwa Łódzkiego na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015 przyjętego uchwałą Nr XXIII/549/08 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 31 marca 2008 r.
 - w Strategii rozwoju województwa łódzkiego na lata 2007-2020 przyjęta uchwałą Nr LI/865/2006 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 31 stycznia 2006 r.,
 - Planie zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego przyjętego uchwałą Nr LX/1648/10 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 21 września 2010 r.

Strategiczne cele polityki przestrzennej opisane w projekcie zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Poddębice wykazują wysoki stopień korelacji z określonymi wyżej celami państwa i regionu. Wszystkie działania określone w studium mają, bowiem na celu:

- ochronę dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrody,
- zrównoważone wykorzystanie materiałów, wody i energii,
- skuteczną ochronę przed powodzią i suszą,
- zalecanie rozpoznawania i monitorowania stanu różnorodności biologicznej oraz istniejących i potencjalnych zagrożeń, ochronę i zwiększenie zasobów leśnych oraz objęcie prawną i rzeczywistą ochroną obszarów i obiektów o najwyższych walorach przyrodniczych,
- sprzyjanie wzrostowi wykorzystania odnawialnych źródeł energii, m.in. poprzez udostępnianie terenów inwestorom,
- racjonalną gospodarkę kopalinami i skuteczną egzekucję obowiązku rekultywacji terenów poeksploatacyjnych,

Nie stwierdzono, aby przeznaczenie terenów dla różnych funkcji i działania zapisane w projekcie studium były sprzeczne z celami w zakresie ochrony środowiska ustanowionymi na szczeblu krajowym i regionalnym.

10. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO

Na podstawie analiza listy obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 i listy proponowanych specjalnych obszarów ochrony siedlisk Natura 2000 oraz map tych obszarów należy przyjąć, że na terenie Gminy Sieradz występuje fragment chroniony w ramach sieci obszarów Natura 2000. Jest to obszar PLB 100002 Zbiornik Jeziorsko.

Najbliższymi obszarami naturowymi leżącymi poza granicami gminy są PLB 100001 Pradolina Warszawsko-Berlińska, PLB300002 Dolina Środkowej Warty oraz obszary mające znaczenie dla Wspólnoty (projektowane SOOS) Lipickie Mokradła, Słone Łąki w Pełczyskach i Grądy nad Lindą

Nadzór nad obszarami sprawuje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Łodzi i Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu. Przewidziane w projekcie studium zamierzenia nie będą miały możliwego do racjonalnego przewidzenia wpływu na warunki przyrodnicze tych obszarów. Rozwiązania przyjęte w obecnym projekcie zmiany studium(...) w żadnym przypadku nie naruszają integralności obszarów naturowych, a także nie wpłyną negatywnie na ich wartość przyrodniczą.

11. ODDZIAŁYWANIA TRANSGRANICZNE ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ PROJEKTU STUDIUM.

Postępowanie dotyczące transgranicznego oddziaływania na środowisko przeprowadza się w przypadku przedsięwzięć przeprowadzanych poza granicami Polski, które mogłyby oddziaływać na środowisko na jej terytorium oraz w razie stwierdzenia możliwości wystąpienia transgranicznego oddziaływania na środowisko planowanego przedsięwzięcia, wymagającego jednej z decyzji wymienionych w art. 46, ust 4 Prawa ochrony środowiska.

Oddziaływanie transgraniczne jest rozumiane jako jakiegokolwiek oddziaływanie, niemające wyłącznie charakteru globalnego na terenie gminy, spowodowane planowaną działalnością, której fizyczna przyczyna jest w całości lub częściowo położona na terenie poza gminą. Specjalnej analizie powinny podlegać inwestycje zlokalizowane blisko granic, a także realizowane dalej, ale ze względu na rozmiar przedsięwzięcia – mogące powodować znaczne emisje lub zmiany w środowisku.

Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w projektowanym studium gminy Sieradz ma charakter lokalny i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało także charakter tylko lokalny.

Należy jednoznacznie stwierdzić, że realizacja ustaleń projektu studium nie będzie wywierać negatywnego, transgranicznego oddziaływania na środowisko w dosłownym znaczeniu definicji zjawiska.

12. PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ SŁUŻĄCYCH OGRANICZANIU, ZAPOBIEGANIU NEGATYWNYM ODDZIAŁYWANIOM NA ŚRODOWISKO W ZWIĄZKU Z REALIZACJĄ PROJEKTOWANEGO STUDIUM.

Do przedsięwzięć realizowanych w ramach obecnego projektu zmiany studium gminy, które mogą negatywnie oddziaływać na środowisko należą przede wszystkim inwestycje w zakresie eksploatacji kruszyw, pozyskania energii niekonwencjonalnej oraz ogólnie pojętego budownictwa. Przekształcenia środowiska wywołane przez te przedsięwzięcia będą uzależnione od lokalnych uwarunkowań, a spodziewana skala będzie uzależniona od określenia warunków realizacji inwestycji. Ograniczenie oddziaływania będzie możliwe dzięki opracowaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla poszczególnych inwestycji, opracowania prawidłowych projektów oraz stosowaniu nowoczesnych materiałów i technologii. Ważna jest konsekwencja organów właściwych w kwestii wyegzekwowania obowiązków jakie wcześniej zostaną nałożone na inwestorów (np. rekultywacji wyrobisk poeksploatacyjnych).

Prawidłowym rozwiązaniem projektu studium jest przeznaczenie terenów pod tego typu przedsięwzięcia poza granicami terenów chronionych lub przewidzianych do ochrony. Realizacja nowych zamierzeń powinna zostać poprzedzona dokładnym rozpoznaniem wartości przyrodniczych terenu w celu wyeliminowania możliwości trwałego zniszczenia cennych siedlisk lub powiązań biocenotycznych utwalonych w oparciu te siedliska.

Projekt zmiany studium pozwala na zachowanie walorów przyrodniczych gminy oraz nie zagraża zachowaniu integralności obszarów chronionych na podstawie ustawy o ochronie przyrody.

13. ANALIZA ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE STUDIUM.

Rozwiązaniem alternatywnym do wyznaczenia w projekcie zmiany studium terenów mogących negatywnie wpływać na lokalne warunki środowiska może być ich znaczące ograniczenie lub całkowita rezygnacja z planowanych inwestycji. Wiąże się to z odczuwalnym ograniczeniem rozwoju omawianego obszaru. Pozbawienie gminy i jego mieszkańców szansy na rozwój nie jest uzasadnione.

Rozwój budownictwa mieszkaniowego czy ograniczanie terenów produkcyjno usługowych nie jest niemożliwe i dlatego odstąpienie od tych działań nie może być rozpatrywane jako działanie alternatywne.

Proponowane w studium rozwiązania bardzo dobrze oddają zrównoważony charakter rozwoju gminy.

14. METODY ANALIZY REALIZACJI USTALEŃ STUDIUM.

Zgodnie z przepisami art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U.Nr 80, poz. 717 z późn.zm.), Wójt Gminy dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, ocenia postępy w opracowywaniu planów miejscowych i opracowuje wieloletnie programy ich sporządzania w nawiązaniu do ustaleń studium. Wyniki tych analiz Wójt przekazuje Radzie Gminy, po uzyskaniu opinii Gminnej komisji urbanistyczno-architektonicznej. Co najmniej raz w czasie kadencji, Rada Gminy podejmuje uchwałę w sprawie aktualności studium i planów miejscowych, a przypadku uznania ich za nieaktualne (w całości lub w części) podejmuje działania o przystąpieniu do wprowadzenia zmiany studium. Z mocy prawa, organ sporządzający projekt studium lub projekt zmiany tego studium, jest zobowiązany do dokonania analizy realizacji ustaleń w nim zapisanych. Należy uznać zatem, że dotychczasowe przepisy prawa są wystarczającym instrumentem w tym zakresie.

15. WNIOSKI KOŃCOWE

- Kierunki obecnej edycji studium nie zagrażają integralności istniejących obszarów Natura 2000.
- Wszelkie ustalenia studium nie zagrażają pozostałym obszarom chronionym w granicach gminy oraz poza jej granicami .
- Brak jest podstaw do określenia oddziaływania transgranicznego inwestycji możliwych do realizacji w wyniku ustaleń studium
- Oddziaływanie na środowisko mogą powodować uwidocznione w studium (...) nowe tereny przeznaczone pod eksploatację kopalni, produkcję energii odnawialnej, zabudowę produkcyjno-usługową, składy i magazyny oraz tereny mieszkaniowe. Uaktywnienie gospodarcze terenów winno być poprzedzone stosownymi procedurami dotyczącymi oceny oddziaływania na środowisko.
- W szczególnych przypadkach organ gminy winien przystępować do sporządzenia mpzp.
- Ograniczona terytorialnie eksploatacja kopalni może spowodować trwałą zmianę powierzchni ziemi. Ostatecznie będą to zmiany lokalne wpisane w zasadę zrównoważonego rozwoju.

16. STRESZCZENIE

Prognoza oddziaływania na środowisko sporządzana w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, od dnia wejścia w życie przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.Nr 199, poz. 1227) tj. od 15 listopada 2008 r. jest integralną częścią studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin.

Razem z projektem studium bądź projektem jego zmiany jest przedmiotem opiniowania i uzgadniania przez organy administracji publicznej, właściwe w sprawach ochrony środowiska oraz jest wykładana do publicznego wglądu.

W procesie sporządzania prognozy należy spojrzeć na ustalone w studium kierunki polityki przestrzennej z pozycji potencjalnych skutków, jakie w środowisku mogą wywołać realizacje wszystkich inwestycji zarówno tych drobnych polegających na budownictwie mieszkaniowym, inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania gminy jak i dużych inwestycji, których realizacja może w istotny sposób zmienić dotychczasowy stan i walory środowiska.

Gmina Sieradz posiada wiele cennych walorów naturalnego środowiska.

Obecne zagospodarowanie terenów i projektowane kierunki polityki przestrzennej gminy musi być tak

kształtowane, aby nie wpływały negatywnie na dotychczasowy stan środowiska.

Każda inwestycja mogąca powodować pogorszenie warunków środowiska, powinna zostać poddana ocenie oddziaływania na środowisko.

Niniejsza prognoza – z uwagi na duży stopień ogólności samego studium – jest również ogólna. Wskazuje ona na obowiązki, których doprecyzowanie winno nastąpić na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla poszczególnych obszarów i na etapie indywidualnych decyzji wydawanych dla obszarów, gdzie nie ma i nie przewiduje się sporządzania planów miejscowych.

Prognoza wykazała, że kierunki polityki przestrzennej, określone w projekcie obecnej edycji studium, zasadniczo nie wpłyną negatywnie na zmianę środowiska.

Została zdefiniowana grupa przedsięwzięć, dla których na etapie przygotowania do realizacji istnieje obowiązek podjęcia działań na rzecz przeprowadzenia procedury dotyczącej oceny oddziaływania na środowisko, w wyniku której zostanie ustalone czy dane przedsięwzięcie będzie możliwe do wykonania bez ubocznych negatywnych skutków dla środowiska, czy należy odstąpić od jego realizacji w ogóle. Przeprowadzenie w/w procedur rozstrzygnie jakie warunki należy spełnić, aby zapewnić właściwą ochronę istniejących walorów środowiska przyrodniczego.

Opracowanie:

mgr inż. Michał Ruskowski

BIBLIOGRAFIA

1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sieradz .
2. Projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sieradz
3. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego przyjęty uchwałą uchwała nr Ix/1648/10 sejmiku województwa łódzkiego z dnia 21 września 2010 r. w sprawie: zmiany Uchwały Nr XLV/524/2002 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 9 lipca 2002 r. w sprawie uchwalenia „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego”
4. Strategia rozwoju województwa łódzkiego na lata 2007-2020 przyjęta uchwałą Nr LI/865/2006 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 31 stycznia 2006 r.
5. Programy ochrony przyrody Nadleśnictw Poddębice, Kolumna i Złoczew
6. Raport o stanie środowiska województwa łódzkiego, WIOŚ w Łodzi- 2012.
7. Program Ochrony Środowiska Województwa Łódzkiego - 2012
8. Plan Gospodarki Odpadami Województwa Łódzkiego- 2012.
9. Program Ochrony Środowiska gminy Sieradz - 2004.
10. Programu ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z Planem działań na lata 2014-2020
11. Krajowy Program Zwiększania Lesistości na lata 1995–2020. Aktualizacja, 2003,
12. Raport za lata 2008-2009 z wykonania „Programu ochrony środowiska województwa łódzkiego na lata 2008-2011”.
13. Prognoza Oddziaływania na środowisko i obszary Natura 2000 Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Kolumna na lata 2010-2016.
14. Raport oddziaływania na środowisko przedsięwzięcia pn: Budowa i eksploatacja jednej wolnostojącej elektrowni wiatrowej wraz z infrastrukturą techniczną na działce nr 220 (...) położonych w miejscowości Jezioro gm. Sieradz – sierpień 2012;
15. Raport oddziaływania na środowisko przedsięwzięcia pn: Budowa i eksploatacja jednej wolnostojącej elektrowni wiatrowej wraz z infrastrukturą techniczną na działkach o nr ewidencyjnych 624 i 625 położonych w miejscowości Dąbrowa Wielka gm. Sieradz – wrzesień 2012;
16. Plan ochrony Parku Krajobrazowego Międzyrzecza Warty i Widawki – 1998 r.
17. Plan ochrony Parku Krajobrazowego Międzyrzecza Warty i Widawki – 2006 r.